

Spitalul Clinic de Obstetrică-Ginecologie “Prof. Dr. Panait Sîrbu”

ASSMB

ANMCS
unitate afiliată în
PROCES DE ACREDITARE

Adresa: Calea Giuleşti Nr. 5, intrare Str. Boișoara, Sector 6, Bucureşti | **Email:** panaitsirbu@gmail.com | **Website:** www.panaitsarbu.ro

Telefon: (021) 316 12 81 / (021) 316 12 83 / (021) 316 12 87 / (021) 316 12 88 | **Fax:** (021) 316 12 96

DECLARAȚIE privind

asumarea agendei de integritate organizațională

în coordonatele

Strategiei naționale anticorupție 2021-2025

Având în vedere adoptarea de către Guvernul României a Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia, aprobate prin Hotărârea nr. 1269/2021,

Spitalul Clinic de Obstetrică-Ginecologie Prof. Dr. Panait Sirbu, unitate sanitară de utilitate publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea Primăriei Municipiului Bucureşti și administrată de Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale Bucureşti, are rolul de a asigura servicii medicale funcționând pe principiile prevăzute de Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății–Republicată, cu modificările și completările ulterioare, participând la asigurarea stării de sănătate a populației,

Asumând valorile fundamentale și principiile promovate de către Strategia Națională Anticorupție pe perioada 2021-2025,

Recunoscând importanța obiectivelor Strategiei Naționale Anticorupție pentru perioada 2021-2025,

Sprinjind principiile și obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție și asumându-și îndeplinirea măsurilor specifice ce țin de competența exclusivă a Spitalului Clinic de Obstetrică-Ginecologie „Prof. Dr. Panait Sirbu”,

ADOPTĂ PREZENTA DECLARAȚIE, prin care:

- Condamnă corupția în toate formele în care se manifestă precum și conflictul de interes și incompatibilitățile ca fiind fenomene ce afectează obiectivele instituției și încrederea în aceasta;
- Își exprimă, în mod ferm, angajamentul de continuare a eforturilor anticorupție prin toate mijloacele legale și administrative corespunzătoare;
- Împreună cu reprezentanții instituției adoptă toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interes și incompatibilități, precum și pentru considerarea interesului public

mai presus de orice alt interes, în acord cu respectarea principiului transparenței procesului decizional și accesului neîngrădit la informațiile de interes public;

- Își asumă îndeplinirea măsurilor specifice ce țin de competența exclusivă a instituției pe care o reprezintă;
- Susține și promovează creșterea gradului de respectare și aplicare a standardelor legale de integritate reflectate în inventarul anexă la Strategia Națională Anticorupție 2021-2025;
- Autoevaluează anual și informează Biroul de Control Intern Managerial și Integritate din cadrul Administrației Spitalelor și Serviciilor Medicale București cu privire la gradul de implementare a măsurilor cuprinse în planul de integritate al instituției precum și referitor la stadiul implementării măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției (enumerate în Anexa nr. 3 la H.G. nr. 1269/2021 privind aprobarea SNA 2021-2025), și stabilește următoarele obiective care tratează agenda de integritate organizațională a SCOG „Prof. Dr. Panait Sîrbu”:
 1. Creșterea gradului de implementare a măsurilor de integritate la nivelul Spitalului Clinic de Obstetrică-Ginecologie „Prof. Dr. Panait Sîrbu”;
 2. Creșterea integrității, reducerea vulnerabilității și a riscurilor de corupție în sistemul public de sănătate;
 3. Creșterea gradului de educație anticorupție a personalului din cadrul spitalului;
 4. Consolidarea performanței de combatere a corupției prin mijloace penale și administrative.

Această declarație a fost adoptată de către
Reprezentantul legal al Spitalului Clinic
de Obstetrică-Ginecologie „Prof. Dr. Panait Sîrbu”

MANAGER,
Dr. Marcel Ovidiu MOISA

The stamp contains the following text around the border: "SPITALUL CLINIC DE OBSTETRICĂ și GINECOLOGIE Prof. Dr. Panait Sîrbu", "CABINET", "MANAGER", "URGEȚI * ADMINISTRAȚIA", and "SERVICIILOR".

Adresa: Calea Giuleşti Nr. 5, intrare Str. Boiçoara, Sector 6, Bucureşti | **Email:** panaitsirbu@gmail.com | **Website:** www.panaitsirbu.ro
Telefon: (021) 316 12 81 / (021) 316 12 83 / (021) 316 12 87 / (021) 316 12 88 | **Fax:** (021) 316 12 96

**Aprobat,
Manager**

Dr. Marcel Ovidiu MOISĂU

**PLAN DE INTEGRITATE al
S.C.O.G. "PROF. DR. PANAIT SÎRBU"**

Obiectiv 1: Creșterea gradului de implementare a măsurilor de integritate la nivelul spitalului

Măsuri	Indicatori de performanță	Riscuri	Surse de verificare	Termen de realizare	Responsabil	Buget
1.1. Adoptarea și distribuirea în cadrul instituției prin postarea pe Intranet, a declarației privind asumarea unei agende de integritate organizațională, comunicarea acesteia la ASSMB	Declarația adoptată, diseminată și postată pe site-ul instituției Transmiterea declarației către ASSMB	Reticență în semnarea/asumarea documentului de către conducerea instituției	Document aprobat Publicare pe pagina web a instituției	31 martie 2022	Conducerea instituției	Nu este cazul
1.2. Desemnarea coordonatorului și a unui grup de lucru responsabil de implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025	Act administrativ emis Informare ASSMB cu privire la emiterea actului administrativ	Intârzieri în desemnarea/actualizarea componenței grupului de lucru	Document aprobat Decizie desemnare și luare la cunoștință	30 iunie 2022	Conducerea instituției	Nu este cazul
1.3. Consultarea angajaților în procesul de elaborare a planului de integritate	Nr. de angajați consultați cu privire la elaborarea planului de integritate	Caracter formal al consultării Neparticiparea/neimprimarea angajaților	Minută Propunerile primite de la angajați	Aprilie 2022	Conducerea instituției, persoanele desemnate responsabile pentru implementarea SNA	Nu este cazul
1.4. Aprobarea și distribuirea în cadrul instituției prin postarea pe Intranet, a planului de integritate, precum și publicarea documentului pe site-ul instituției	Plan de integritate aprobat prin act administrativ și diseminat (postat pe platforma internă informațională Intranet) Modalitatea de informare a acestora (notă internă) Plan de integritate publicat pe site-ul instituției	Nedistribuirea planului	Plan de integritate aprobat Nota internă și lista de luare la cunoștință	30 iunie 2022	Conducerea instituției Coordonatorul implementării planului de integritate/grup de lucru implementare plan de integritate	Nu este cazul
1.5. Evaluarea anuală a modului de implementare a planului și adaptarea acestuia la risurile și vulnerabilitățile nou identificate	Grad de implementare a planului de integritate Măsuri noi introduse/revizuite	Caracter formal al evaluării Neparticiparea/neimprimarea angajaților	Raport de evaluare	Anual	Conducerea instituției Coordonatorul implementării planului de integritate/grup de lucru implementare plan de integritate	Nu este cazul
1.6. Autoevaluarea periodică a gradului de implementare a măsurilor de	Date și informații colectate pentru toți	Inexistența unui sistem de colectare unitară a	Raport de autoevaluare	Anual	Conducerea instituției Coordonatorul	Nu este cazul

transparență instituțională și prevenire a corupției (Anexa 3 la SNA – Inventarul măsurilor)	indicatorii cuprinși în inventar	datelor			implementării planului de integritate/grup de lucru implementare plan de integritate	
1.7. Realizarea pe site-ul instituției a unei secțiuni dedicate domeniului de integritate în care vor fi publicate: declarația de aderare, planul de integritate, raport de progres privind implementarea planului de integritate	Secțiune dedicată domeniului de integritate, pe site-ul spitalului Număr de documente publicate	Întârzieri în realizarea secțiunii dedicate domeniului de integritate Întârzieri în actualizarea informațiilor	Site-ul instituției	Anual	Conducerea instituției Coordonatorul implementării planului de integritate/grup de lucru implementare plan de integritate	Nu este cazul
1.8. Intensificarea activităților de implementare a sistemului de control intern managerial	Nr. proceduri elaborate Nr. funcții sensibile inventariate Gradul de conformitate al sistemului de control	Caracterul formal al demersului Personal insuficient instruit în acest domeniu	Program de dezvoltare a sistemului de control intern managerial Proceduri de lucru	Permanent	Conducerea instituției Comisia de monitorizare SCIM	Nu este cazul
1.9. Elaborarea și implementarea la nivelul instituției de proceduri privind semnalarea neregularităților	Nr. proceduri elaborate Nr. proceduri implementate Nr. proceduri revizuite	Caracterul formal al demersului Întârzieri în realizarea procedurilor cauzate de supraîncărcarea cu alte sarcini a personalului implicat	Proceduri elaborate Procese verbale întâlniri Liste de difuzare	Permanent	Conducerea instituției Comisia de monitorizare SCIM	Nu este cazul
1.10. Implicarea activă a consilierului de etică în activități de consiliere a personalului	Nr. ședințe de consiliere Nr. activități de informare/instruire a personalului Nr. raportări cu privire la respectarea normelor de conduită	Reticența/lipsa de informare a personalului de a se adresa consilierului de etică Resurse financiare insuficiente pentru asigurarea accesului la pregătirea profesională	Raport privind respectarea conduitelor etice la nivelul instituției	Permanent	Consilier de etică	Nu este cazul
1.11. Implementarea la nivelul spitalului a mecanismului de feed-back al pacientului care asigură identificarea neregularităților și a posibilelor fapte de corupție	Rezultatele obținute din chestionarele de satisfacție al pacientului Nr. sesizări referitoare la integritatea personalului medico-sanitar	Neînțelegerea importanței chestionarului de către pacienți Lipsa de implicare a pacienților în completarea chestionarelor	Informări lunare ale Compartimentului de integritate din cadrul Ministerului Sănătății	Permanent	Conducerea instituției Consiliul de etică	Nu este cazul

Obiectiv 2: Creșterea integrității, reducerea vulnerabilității și a riscurilor de corupție în sistemul public de sănătate

2.1. Identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției	Nr. riscuri și vulnerabilități identificate și evaluate	Caracterul formal al demersului Personal instruit insuficient pentru	Raport de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților Registrul riscurilor de	Iunie 2022	Conducerea instituției Coordonatorul implementării planului de integritate/grup de lucru	Nu este cazul
---	---	---	--	------------	---	---------------

		aplicarea metodologiei	corupție		implementare plan de integritate	
2.2. Implementarea măsurilor de prevenire a materializării riscurilor identificate	Nr. măsuri implementate Nr. vulnerabilități remediate	Caracterul formal al demersului Personal instruit insuficient pentru aplicarea metodologiei	Raport privind măsurile de remediere a vulnerabilităților	Permanent	Grupul de lucru pentru managementul riscurilor la corupție	În funcție de măsurile de remediere identificate
2.3. Implementarea la nivelul instituției a unui sistem de semnalare a neregularităților și a posibilelor fapte de corupție (cutie poștală)	Numărul semnalărilor diverselor fapte de corupție din cadrul unității sanitare	Nedesemnarea persoanei structurii care să colecteze semnalările privind posibile fapte de corupție	Cutie poștală	Permanent	Conducerea instituției Coordonatorul implementării planului de integritate Consilierul de etică Comisia de disciplină Şef Serviciu RUNOS Persoanele desemnate responsabile cu colectarea și monitorizarea semnalărilor faptelor de corupție	Nu este cazul
2.4. Actualizarea secțiunii Achiziții de pe pagina de internet a instituției, prin publicarea Programului anual de Achiziții Publice și a Centralizatorului contractelor de achiziții cu valoare mai mare de 5000 euro	Nr. de documente în domeniu publicate Pagina de internet actualizată	Întârzieri în publicarea documentelor	Pagina web a instituției	Permanent	Conducerea instituției Birou Achiziții publice	Nu este cazul
2.5. Introducerea în contractul de achiziție publică a clauzei "anticorupție"	Nr. contracte de achiziție	Caracterul formal al demersului Întârzieri în realizare cauzate de supraîncărcarea cu alte sarcini a personalului implicat	Contracte de achiziție publică	Permanent	Conducerea instituției Birou Achiziții publice	Nu este cazul

Obiectiv 3: Creșterea gradului de educație anticorupție a personalului din cadrul spitalului

3.1. Organizare/derularea sesiunilor de instruire, întâlnirilor, organizării grupurilor de lucru în domenii ca: achiziții publice, etică, consiliere etică, management financiar, resurse umane, transparență, acces la informații de interes public, declararea averilor, conflicte de interes incompatibilități, sistem de control intern managerial)	Nr. activități de formare/instruire Nr. participanți la programele de formare Nr. certificate de participare	Resurse financiare insuficiente Grad scăzut de participare la activități de instruire	Liste de prezență Certificate de participare/ absolvire	Conform planului de pregătire și formare profesională	Conducerea instituției Şefii de structură din cadrul instituției	Se va estima în funcție de nr. participanților, conținutul programelor de instruire
3.2. Asigurarea diseminării de informații privind riscurile și consecințele faptelor de corupție sau a incidentelor de integritate	Nr. de angajați care au fost informați Nr. informări transmise	Tratarea cu superficialitate a activității de diseminare a	Note de informare Publicarea informațiilor pe site-ul spitalului https://maternitateagiule	Permanent	Conducerea instituției Persoanele desemnate pentru implementarea	Nu este cazul

		informațiilor Întârzieri cauzate de supraîncărcarea cu alte sarcini a structurilor responsabile	<u>sti.ro</u> , la secțiunea Strategia Națională Anticorupție 2021-2025 Publicare pe Intranet		SNA	
3.3. Punerea la dispoziția publicului a unor modalități de evaluare a gradului de satisfacție a pacienților cu privire la conduită personalului medico-sanitar în calitatea serviciilor medicale oferite	Nr. sesizări primite Nr. sesizări la Comisia de disciplină Nr. chestionare completate	Resurse umane și financiare insuficiente	Registrul de reclamații și sesizări Chestionarul de satisfacție al pacientului	Permanent	Persoanele desemnate pentru implementarea SNA Şefii de structură din cadrul instituției	Nu este cazul
3.4. Realizarea unor activități având ca obiectiv prevenirea corupției, promovarea eticii, integrității și a bunelor practici anticorupție	Nr. activități derulate Nr. angajați care au participat la activități	Resurse financiare insuficiente Neimplicarea personalului	Rapoarte de activitate Liste de prezență la activitate	Permanent	Persoanele desemnate pentru implementarea SNA Şefii de structură din cadrul instituției	Se va estima în funcție de numărul participanților și tipul activității

Obiectiv 4: Dezvoltarea unei culturi a transparenței

4.1. Asigurarea funcționalității site-ului instituției, publicarea și actualizarea periodică a informațiilor publice destinate angajaților și pacienților	Nr. de informații publicate Nr. de structuri care încarcă informații în website	Personal neinstruit Adrese E-mailuri	Pagina de internet a instituției	Permanent	Conducerea instituției Personalul desemnat	Nu este cazul
4.2. Asigurarea și îmbunătățirea accesului la informații de interes public	Nr. și tipul de informații de interes public publicate pe site	Furnizarea cu întârziere a informațiilor de interes public	Site-ul spitalului	Permanent	Persoanele desemnate pentru implementarea SNA	Nu este cazul
4.3. Publicarea informațiilor de interes public	Nr. de informații publicate	Furnizarea cu întârziere a informațiilor solicitate de către cetățeni (pacienți/angajați/terți)	Pagina de internet a instituției	Permanent	Conducerea instituției Personalul desemnat	Nu este cazul
4.4. Publicarea informațiilor de interes public conform standardului general din Anexa 4 și Anexa 5 la SNA	Nr. de informații publicate	Lipsa resurselor financiare și umane	Pagina de internet a instituției	Permanent	Conducerea instituției Persoanele desemnate pentru implementarea SNA	Nu este cazul
4.5. Actualizarea informațiilor despre proiectele de sănătate finanțate din programe naționale (indicatori)	Nr. documente în domeniu publicate	Întârzieri în publicarea documentelor	Site-ul spitalului actualizat	Permanent	Conducerea instituției Personalul desemnat	Nu este cazul
4.6. Publicarea pe pagina de internet a spitalului a anunțurilor privind concursurile/examenele de promovare	Nr. anunțuri publicate	Întârzieri în publicarea documentelor	Site-ul spitalului	Permanent	Conducerea instituției RUNOS	Nu este cazul

Obiectiv 5: Consolidarea mecanismelor de control administrativ						
5.1. Auditarea internă, o dată la doi ani, a sistemului măsurilor de prevenire a corupției la nivelul S.C.O.G. "Prof. Dr. Panait Sîrbu"	Nr. recomandări formulate Gradul de implementare a măsurilor preventive anticorupție	Resurse umane insuficiente Lipsa structurilor de audit intern	Rapoarte de audit	La 2 ani	Conducerea instituției Structura de audit intern din cadrul spitalului	Nu este cazul
5.2. Aplicarea de sancțiuni disciplinare cu caracter disuasiv pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul tuturor angajaților	Nr. de sesizări primite Nr. sesizări soluționate/in curs de soluționare Nr. și tipul de sancțiuni dispuse de Comisia de disciplină Nr. de persoane care au săvârșit în mod repetat abateri Nr. de decizii ale Comisiei de disciplină anulate sau modificate în instanță	Caracterul formal al activității Comisiei de disciplină Pregătire/informare insuficientă a personalului Practica adoptării celor mai ușoare sancțiuni/nesanctionării	Decizii ale Comisiei de disciplină	Permanent	Conducerea instituției Comisia de disciplină	Nu este cazul
5.3. Publicarea/difuzarea periodică a unui raport privind sancțiunile disciplinare	Nr. rapoarte publicate/difuzate	Întârzieri în publicare/difuzare	Raport publicat pe rețeaua Intranet	Permanent	Conducerea instituției Secretarul Comisiei de disciplină	Nu este cazul

Avizat,

Coordonatorul implementării Planului de integritate S.N.A.

Dr. Traian Maier- director medical interimar

Întocmit,

Responsabili pentru implementarea Planului de integritate:

dr. Traian Enache - consilier de etică.....

Marilena Butum – șef serviciu RUNOS.....

ing. Manuela Banu- referent specialitate I –S.M.C.S.S.....

**Spitalul Clinic
de Obstetrică-Ginecologie
"Prof. Dr. Panait Sîrbu"**

Adresa: Calea Giuleşti Nr. 5, intrare Str. Boiuşoara, Sector 6, Bucureşti | **Email:** panaitsirbu@gmail.com | **Website:** www.panaitsarbu.ro
Telefon: (021) 316 12 81 / (021) 316 12 83 / (021) 316 12 87 / (021) 316 12 88 | **Fax:** (021) 316 12 96

**CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI
PROFESIONALĂ
AL PERSONALULUI CONTRACTUAL
DIN CADRUL SPITALULUI CLINIC
DE OBSTETRICĂ ȘI GINECOLOGIE "PROF. DR. PANAIT SÎRBU"**

CUPRINS

INTRODUCERE	4
CAPITOLUL I - DOMENIUL DE APLICARE	4
Obiective	6
Principii generale	6
Termeni și expresii	6
CAPITOLUL II – NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL	
Asigurarea unui serviciu public de calitate	7
Respectarea constituției și a legilor	8
Loialitatea față de instituția sanitară	8
Libertatea opinilor	9
Activitatea publică	9
Activitatea politică	9
Folosirea imaginii proprii	9
Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției	9
Conduita în cadrul relațiilor internaționale	10
Informarea pacientului	11
Confidențialitatea și secretul profesional	11
Consumătorul/acordul informat al pacientului	11
Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor	12
Participarea la procesul de luare a deciziilor	12
Obiectivitate în evaluare	12
Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute	12
Utilizarea resurselor publice	12
Limitarea participării la achiziții, concesionări sau închirieri	12
Drepturi acordate salariaților	13
CAPITOLUL III – VALORILE FUNDAMENTALE	
Angajamentul	13
Lucrul în echipă	13
Transparența internă și externă	13
Demnitatea umană	13
CAPITOLUL IV – COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ	
Respectarea normelor de conduită prevăzute în Codul de etică	14
Asigurarea serviciului public de calitate	14
Sesizarea	14
Analiza sesizării	14
Soluționarea sesizării	16
Avertizarea de integritate	16
CAPITOLUL V – REGULI DE COMPORTAMENT ȘI CONDUITĂ ÎN RELAȚIILE INTERNE	17
Reguli de comportament și conduită în relația coleg-coleg	17
CAPITOLUL VI – ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR	
Domeniul de aplicare și principii generale	18
Independența profesională a medicului și responsabilități	18
Secretul profesional	19
Reguli generale de comportament în activitatea medicală	19
Obligativitatea acordării asistenței medicale	19
Întreținerea și folosirea cunoștințelor profesionale	19
Integritatea și imaginea medicului	19
Onorarii și atragerea bolnavilor	20
Îndatoriri față de pacienți	20
Eliberarea de documente medicale	20
CAPITOLUL VII – ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, A MOAȘEI ȘI A ASISTENTULUI MEDICAL	21
Principii generale	21

Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională	22
Raporturi profesionale cu alți profesioniști în domeniul medico-sanitar	22
Educația medicală continuă	22
Obligații etice și deontologice	22
CAPITOLUL VIII – ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI	
Principii generale	24
Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor	25
Obligații	25
Competența profesională	25
Confidențialitatea	25
Relații de colaborare	26
Concurența neloială	26
Publicitatea	26
Incompatibilități	27
Dispoziții finale	27
CAPITOLUL IX – ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI	
Dispozitii finale	28
Responsabilitatea personală	28
Calitate și excelență	28
Dezvoltarea profesională	28
Onestitate și integritate	28
Relații care se stabilesc în exercitarea profesiei	29
Independență și imparțialitatea	29
Confidențialitatea	30
Conflictul cu convingerile morale și etice	30
Delegația și supravegherea	30
Publicitate	30
Dispoziții finale	30
CAPITOLUL X – ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI	
Principiul respectării drepturilor și demnitatei oricărei persoane	31
Principiul responsabilității profesionale și sociale	31
Principiul integrității profesionale	31
Standarde etice generale	31
Standarde cu privire la relațiile umane	32
Standarde de confidențialitate	33
Standarde de conduită colegială	34
Standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor	34
Terapie și consiliere	35
Evaluare și diagnoză	35
Cercetarea științifică și valorificarea rezultatelor	36
CAPITOLUL XI - ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC	
Principii deontologice	37
Condiții de exercitare a profesiei	37
Îndatoriri profesionale și raporturile dintre consilierii juridici	38
Imaginea profesiei	38
CAPITOLUL XII – REGLEMENTĂRI SPECIFICE PERSONALULUI CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITATE DE CONTROL FINANCIAR PREVENTIV	
Principii	41
CAPITOLUL XIII – DISPOZIȚII FINALE	42

INTRODUCERE

Codul de Etică Profesională al personalului unei instituții publice reprezintă normele etice de conduită care stabilesc și reglementează valorile corporative, responsabilitățile, obligațiile și conduita salariaților în relațiile interinstituționale, precum și în relațiile acestora cu societatea.

Prezentul cod de conduită etică definește idealurile, valorile, principiile și normele morale pe care angajații și colaboratorii Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", consimt să le respecte și să le aplice în activitatea desfășurată în cadrul spitalului. Implementarea codului de etică în cadrul spitalului este utilă pentru promovarea unei conduite profesionale etice și evitarea apariției unor situații care ar putea afecta reputația spitalului.

Codul de conduită etică prezintă valorile fundamentale pe care trebuie să ni le însușim și să le respectăm. Este necesar să ne asigurăm că activitățile zilnice desfășurate în cadrul spitalului, convingerile noastre concordă cu valorile spitalului și cu obiectivele acestuia.

Acest Cod nu conține răspunsuri la toate problemele care ne preocupa în domeniu sau care pot apărea. Vom rezolva dilemele etice prin aplicarea principiilor trasate de prezentul cod și prin judecata corectă și obiectivă a situațiilor de fapt.

Existența unui Cod de etică protejează spitalul și salariații onești de comportamente necinstite sau oportuniste, întrucât persoanele care nu aderă la valorile spitalului și încalcă prevederile Codului de etică nu sunt binevenite în cadrul acesteia.

Respectarea Codului de etică profesională din cadrul spitalului, este obligația angajaților și oferă acestora informații privind modul în care aceștia pot rezolva problemele de etică în relațiile inter și întrainstituționale. Codul de etică profesională al Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", prezintă setul de reguli de bază, de comportament etic al salariaților și modul de prevenire a acțiunilor ilicite și ilegale care ar putea să apară pe parcursul derulării activității.

Normele de conduită profesională prevăzute în prezentul cod de conduită sunt obligatorii pentru toți angajații din cadrul Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul Muncii, cu modificările ulterioare și a prevederilor cuprinse în Regulamentul de Organizare și Funcționare.

Codul însușit de angajații spitalului va fi făcut cunoscut colaboratorilor, furnizorilor și partenerilor spitalului prin publicarea pe site-ul oficial.

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE

Art. 1 Codul de conduită etică și profesională a personalului din Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" stabilește norme de conduită etică și profesională și formulează principiile care trebuie respectate în relația cu pacienții, partenerii, colegii, în vederea creșterii încrederii și prestigiului instituției.

Art. 2 (1) Normele de conduită etică și profesională prevăzute de prezentul Cod sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul spitalului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003-Codul Muncii, cu modificările ulterioare, indiferent de durata raporturilor de muncă sau de locul în care este prestată munca.

(2) Prevederile prezentului Cod de conduită etică și profesională se aplică și persoanelor care lucrează în spital ca detașați, colaboratori sau studenți (care fac practică în spital).

Art. 3 (1) Normele de conduită etică și profesională cuprinse în prezentul cod sunt obligatorii pentru toți angajații spitalului și presupun îndeplinirea următoarelor obiective:

- profesionalism în activitatea desfășurată;
- calitatea serviciului oferit.

(2) Codul de conduită etică și profesională va fi adus la cunoștința salariaților, astfel:

- prin intermediul șefilor de secție, laboratoare, compartimente, pentru personalul existent;
- prin intermediul șefului biroului RUNOS, pentru personalul nou angajat;
- prin afișare pe site-ul spitalului și pe INTRANET, pentru persoanele interesate.

La elaborarea prezentului cod au stat la bază ca temei legal, următoarea legislație în vigoare:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată
- Legea nr. 460/2003 privind exercitarea profesiei de biochimist, și chimist
- Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare;
- H.G. nr. 788/2005 privind aplicarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România cu modificările ulterioare;
- O.U.G. nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, aprobată și modificată prin Legea nr.53/2014;
- Hotărârea OAMMR nr. 2/09.07.2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România;
- Legea nr. 514/2003 privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 571/14.12.2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată 2013;
- Legea 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.
- H.G. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public
- Ordinul nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice.

OBIECTIVE

Obiectivele prezentului Cod de conduită etică și profesională urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrației și a faptelor de corupție, prin:

- reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului spitalului și al personalului contractual;
- informarea publicului cu privire la conduită profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului contractual;
- crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul contractual din Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu".

PRINCIPII GENERALE

Principiile care guvernează conduită profesională a personalului contractual sunt următoarele:

- *prioritatea interesului public* - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice – principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- *professionalismul* – principiu conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiințiozitate;
- *imparțialitatea și nediscriminarea* – principiu conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- *integritatea morală* – principiu conform căruia personalul contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- *libertatea gândirii și a exprimării* – principiu conform căruia personalul contractual poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- *cinstea și corectitudinea* – principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu.

TERMENI ȘI EXPRESII

În înțelesul prezentului Cod de conduită etică și profesională, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- *consiliul de etică* - consiliul însărcinat cu atribuții de sesizare și solutionare a următoarelor fapte și acțiuni care constituie încălcări grave ale eticii: conflictul de interes, corupția, tentative de corupere, fabricarea datelor, plagiatul și autoplagiatul, înșelăciunea și facilitarea înșelăciunii, avantajele obținute pe nedrept, hărțuirea, hărțuirea sexuală, intimidarea și comportamentul insultător.
- *personal contractual* – persoana numită într-o funcție în cadrul Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- *funcție* – ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;

- *interes public* – acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- *interes personal* – orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a executării atribuțiilor funcției;
- *conflict de interes* – acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- *informație de interes public* – orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unității sanitare, indiferent de suportul ei;
- *informație cu privire la date personale* – orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.
- *sesizare* - înștiințarea Consiliului etic despre un caz care trebuie luat în audiere/cercetare cu privire la încălcarea normelor de etică;
- *avizul de etică* – reprezintă decizia bazată pe prevederile legale, pe principiile morale sau deontologice, formulate de membrii Consiliului etic, referitoare la o speță. Avizul de etică are caracter obligatoriu, în baza deciziei asumate de managerul spitalului;
- *hotărârea* reprezintă decizia bazată pe prevederile legale, pe principiile morale sau deontologice, pe analiza unor situații sau cazuri cu caracter similar sau pe experiența membrilor Consiliului etic, formulate de către membri. Hotărârea are caracter general și rol preventiv sau de îmbunătățire a activității spitalului din perspectiva limitării și diminuării incidentelor de etică;
- *confidențialitate* – păstrarea secretului asupra cercetării etice aflate în desfășurare recent finalizate sau nepublicate asupra persoanei acuzată de fraudă;
- *sancțiune* – măsura punitivă aplicată persoanei fizice sau juridice, care nu respectă reglementările bunei conduite în activitatea ce o desfășoară

CAPITOLUL II NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

Art. 4 Asigurarea unui serviciu public de calitate

Toate activitățile din cadrul spitalului trebuie să fie prestate într-un mod profesional în conformitate cu prezentul Cod, cu procedurile interne ale spitalului și cu prevederile legale în vigoare

- (1) Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.
- (2) În exercitarea funcției personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparenta administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților publice.
- (3) Activitatea medicală poate fi desfășurată doar dacă personalul încadrat în unitate are o pregătire și practică suficientă în domeniu.

- (4) Dacă personalul medical consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzatoare, el va solicita un consult cu alți specialiști, sau va îndrepta pacientul la aceștia.
- (5) Din momentul în care a răspuns unei solicitări, personalul medical este automat angajat moral să asigure pacientului îngrijiri calificate, inclusiv prin îndreptarea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competențe superioare.
- (6) Personalul medical poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale.
- (7) Încrederea pacientului constituie reflectarea poziției morale privind relația sa cu medicul și este susținută de calitățile morale înalte, de abilitățile profesionale ale personalului medical, manifestându-se prin convingerea personală de a respecta recomandările și prescripțiile medicale. Încrederea pacientului reprezintă un indiciu al calității serviciului medical și este influențată direct de autoritatea profesională.
- (8) Personalul contractual trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că orice intervenție cu caracter medical pe care o execută sau decizie profesională pe care o ia, respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.
- (9) Profesia medicală este incompatibilă cu duritatea, apatia, ignoranța, idiferența, aroganța, nerăbdarea care afectează și discreditează atât autoritatea unui membru în parte, cât și a colectivului profesional.
- (10) Fiecare membru al echipei medicale are obligația morală de a susține autoritatea profesională prin respectarea unor categorii etice comune generale, precum cinstea, demnitatea, disciplina, bunavoința, politețea, respectul dezinteresat față de oameni.
- (11) Personalul medical se va comporta cu cinste și demnitate profesională pentru a nu prejudicia în vreun fel profesia sau instituția unde își desfășoară activitatea.
- (12) Comunicarea cu pacientul se face într-o manieră adecvată, folosind un limbaj politic și adaptat capacitatii de înțelegere a acestuia.
- (13) Personalul medical are datoria de a gestiona corespunzător, cu calm și răbdare, eventualele contradicții cu pacienții, evitând folosirea unui limbaj vulgar și lipsit de respect.
- (14) În exercitarea funcției personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

Art. 5 Respectarea Constituției și a legilor

- (1) Angajații contractuali au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acioneze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin cu respectarea eticii profesionale.
- (2) Personalul contractual trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Art. 6 Loialitatea față de instituția sanitată

- (1) Personalul contractual are obligația de a apăra loialitatea prestigiului instituției sanitare în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.
- (2) Angajaților contractuali le este interzis:
 - a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
 - b) să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care instituția are calitatea de parte, dacă nu sunt abilități în acest sens;
 - c) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

- d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necovenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor angajați contractuali;
 - e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.
- (3) Prevederile alin.2, punctul d) se aplică și după închetarea raporturilor de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.
- (4) Prevederile prezentului Cod de conduită etică și profesională nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Art. 7 *Libertatea opiniilor*

- (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații contractuali au obligația de a respecta demnitatea funcției obținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor instituției publice în care își desfășoară activitatea.
- (2) În activitatea lor angajații contractuali au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influența de considerente personale.
- (3) În exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.
- (4) În situația în care există o divergență de opinii, o disensiune între doi sau mai mulți salariați ai spitalului, pentru a nu degenera situația, persoanele respective trebuie să dea dovadă de maturitate, să discute deschis, să analizeze problema, să-i determine cauzele și să găsească împreună o modalitate de soluționare a acesteia.

Art. 8 *Activitatea publică*

- (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de către conducătorul spitalului, în condițiile legii.
- (2) Angajații contractuali desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul instituției.
- (3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații contractuali pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției.

Art. 9 *Activitatea politică*

În exercitarea funcției deținute, personalului contractual îi este interzis:

- (1) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
- (2) să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;
- (3) să colaboreze, atât în cadrul relațiilor de serviciu, cât și în afara acestora, cu persoanele fizice sau juridice care fac donații ori sponsorizări partidelor politice;
- (4) să afișeze în cadrul instituției însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora.

Art. 10 *Folosirea imaginii proprii*

În considerarea funcției pe care o deține, personalul contractual are obligația de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

Art. 11 *Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției*

- (1) În relațiile dintre personalul contractual din cadrul instituției și persoanele fizice sau juridice, angajații contractuali sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.
- (2) Personalul contractual are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul instituției, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:

- întrebuițarea unor expresii jignitoare;
- dezvăluirea aspectelor vieții private;
- formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase;
- abuzuri;
- amenințări;
- intimidare;
- hărțuire verbală sau fizică

(3) Personalul contractual trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Personalul contractual are obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii, prin:

- promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspect privind naționalitatea, convingerile politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul și alte aspecte.

Personalul medical își va trata colegii aşa cum își dorește el însuși să fie tratat. Blamarea și defăimarea colegilor în prezența pacienților, a personalului sanitar, precum și orice expresie sau act capabil să compromită încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia constituie o încălcare a regulilor etice.

În relația cu superiorii ierarhici, colegii de serviciu și subordonații, personalul contractual trebuie să manifeste disponibilitate în efectuarea atribuțiilor de serviciu, respect și corectitudine. Sunt interzise folosirea injuriilor, limbajului vulgar, amenințărilor, atitudinilor ofensatoare și discriminatorii.

În cazul în care pacientul este consultat de un grup de specialiști, aceștia se vor retrage pentru a discuta cazul. După ce specialiștii vor ajunge la un consens, medicul curant va comunica pacientului rezultatul consultului.

În cadrul consultului medical comun se va păstra atmosfera de stimă și respect reciproc și se va exclude orice manifestare de superioritate față de medicul curant. Cazul respectiv și observațiile critice nu se vor discuta în prezența pacientului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de personal medical ce se află în subordine.

Medicul care a fost invitat pentru consult nu va examina ulterior pacientul din proprie inițiativă și fără aprobarea medicului curant, cu excepția cazurilor de urgență.

Dacă în urma consultului de către un grup de specialiști, avizul acestora diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat despre acest fapt. Medicul curant este liber să se retragă în cazul când părerea medicilor care au participat la consult prevalează în opinia pacientului sau a ruedelor acestuia.

Dacă propunerea pentru consult medical vine din partea pacientului sau a ruedelor acestuia, medicul curant este obligat să organizeze consultul.

(4) Personalul contractual poate solicita informații în vederea îndeplinirii sarcinilor profesionale de la alte structuri interne ale spitalului, dar numai cu aprobarea prealabilă a șefului structurii în care funcționează pentru a nu se submina autoritatea acestuia.

Art. 12 *Conduita în cadrul relațiilor internaționale*

- (1) Personalul contractual care reprezintă instituția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și instituției publice pe care o reprezintă.
- (2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajații contractuali au obligația de a nu exprima opinii personale privind aspecte naționale sau dispute.
- (3) În deplasările în afara țării, personalul contractual este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

Art. 13 *Informarea pacientului*

- (1) Personalul medical trebuie să ofere pacientului, la cererea acestuia, informații depline și intelibile despre starea sănătății sale, etapele tratamentului, riscurile și rezultatele scontate.
- (2) În cazul în care sunt întocmite documente medicale, persoana la care se referă documentul emis, trebuie informată cu privire la conținutul acestuia.
- (3) Maniera de prezentare a informației necesită o tentă de optimism, trebuie să inspire speranță și încredere, fără a omite importanța factorului psihic.
- (4) Personalul medical trebuie să respecte dreptul de decizie al pacientului, fără a-i impune convingerile personale și fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia.
- (5) Cu cât actul medical preconizat este mai complex și mai riscant, cu atât informarea pacientului cu privire la riscurile și alternativele posibile trebuie să fie mai amplă.
- (6) Diagnosticul grav va fi adus la cunoștința pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia.
- (7) Diagnosticul va fi comunicat familiei doar cu consimțământul pacientului. În cazul în care medicul, după o consultare comună cu colegii săi sau cu alți specialiști (la necesitate) consideră că dezvăluirea diagnosticului nefavorabil va afecta starea psihofuncțională a pacientului, cu inducerea unor pericole pentru starea sănătății lui, se va omite comunicarea deplină a acestuia. Diagnosticul real nu se va divulga nici în cazul în care pacientul declară din start că nu dorește să afle adevărul. În asemenea situații, pot fi informații unii membri ai familiei pacientului, conform indicațiilor acestuia.

Art. 14 *Confidențialitatea și secretul profesional*

- (1) Confidențialitatea este dreptul pacientului de a nu divulga informația referitoare la starea sănătății sale fizice și psihice, aspectele intime ale vieții personale.
- (2) Secretul profesional este obligația personalului medical de a nu divulga unor terțe persoane informația cunoscută în cadrul activității sale profesionale fără acordul pacientului, cu excepția situațiilor când aceasta este solicitată de către organele judiciare sau prezintă pericol pentru societate, pentru persoana aparte sau pentru însuși pacientul.
- (3) Divulgarea informației private în cazurile de excepție menționate trebuie să se facă cu precauție, fără a aduce prejudicii morale pacientului, cu maxim respect pentru demnitatea acestuia.

Art. 15 *Consimțământul/acordul informat al pacientului*

- (1) Consimțământul este exprimat în condițiile legii.
- (2) Consimțământul pacientului poate fi acceptat în forma verbală, cu prezența obligatorie a martorilor (rudelor pacientului și personalul medical) sau în formă scrisă, unde vor fi indicate explicit denumirea și condițiile actului medical preconizat, risurile posibile fiind confirmat obligatoriu prin semnătura pacientului și a personalului medical.
- (3) Consimțământul va fi considerat implicit în cazurile când pacientul se prezintă de sine stătător pentru a beneficia de anumite servicii medicale (analize de laborator, control profilactic) sau când este solicitată o consultare medicală la domiciliu.
- (4) Consimțământul va fi acceptat doar după informarea deplină a pacientului cu privire la diagnostic, alternativele terapeutice, risurile și avantajele acestora.
- (5) Consimțământul este valid doar dacă pacientul este lucid și are discernământ, fiind capabil să reproducă corect informația privind starea sănătății sale.
Personalul medical trebuie să se asigure că decizia pacientului nu este luată într-un moment de afect sau de suprasolicitare psihică a acestuia, precum și în deplinătatea facultăților mintale. În cazurile menționate, în folosul pacientului, personalul medical poate apela la ajutorul rudelor sau persoanelor apropiate, care pot influența decizia persoanei bolnave sau au putere de decizie prin lege.
În lipsa acestora, personalul medical va decide în conformitate cu datoria profesională, obiectivul primordial fiind viața și sănătatea pacientului.
- (6) În situația pacienților minori sau a persoanelor fizice incapabile sau cu capacitate de exercițiu restrânsă sau limitată, consimțământul va fi exprimat de tutore sau alți reprezentanți legali.

- (7) În cazul în care personalul medical va stabili că decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se va apela la constituirea unei comisii de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lăsa decizia, considerând drept un imperativ primar binele pacientului.
- (8) În cazul când motivul incertitudinilor depășește competența profesională și are aspect social, juridic sau alt aspect non-medical, se recomandă consultarea comitetelor de etică existente, care se vor pronunța în acest sens prin emiterea recomandărilor respective.

Art. 16 *Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor*

Angajații contractuali nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

Art. 17 *Participarea la procesul de luare a deciziilor*

- (1) În procesul de luare a deciziilor angajații contractuali au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exerceze capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.
- (2) Angajații contractuali au obligația de a nu promite luarea unei decizii de către spital, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Art. 18 *Obiectivitate în evaluare*

- (1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații contractuali au obligația să asigure egalitatea în şanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine;
- (2) Personalul contractual de conducere are obligația să examineze și să aplique cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aproba avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcție ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori disreminare;
- (3) Personalul contractual de conducere are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme ca principii prevăzute mai sus, la *Principii generale*.

Art. 19 *Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute*

- (1) Personalul contractual are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege;
- (2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul contractual nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane;
- (3) Angajații contractuali au obligația de a nu interveni sau influența vreo anchetă de orice natură, din cadrul spitalului sau din afara acestuia, în considerarea funcției pe care o dețin;
- (4) Angajații contractuali au obligația de a nu impune altor angajați contractuali să se înscrive în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promînându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

Art. 20 *Utilizarea resurselor publice*

- (1) Personalul contractual este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar;
- (2) Personalul contractual are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând spitalului numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute;
- (3) Personalul contractual trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale;
- (4) Personalul contractual care desfășoară activități didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica spitalului pentru realizarea acestora.

Art. 21 *Limitarea participării la achiziții, concesionări sau închirieri*

- (1) Orice angajat contractual poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, cu excepția următoarelor cazuri:

- când a luat la cunoștință, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;
 - când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;
 - când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate la cumpărarea bunului nu au avut acces.
- (2) Dispozițiile aliniatului anterior se aplică în mod corespunzător și în cazul concesionării sau închirierii unui bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ- teritoriale.
- (3) Angajaților contractuali le este interzisă furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, supuse operațiunilor de vânzare, concesionare sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege,
- (4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător și în cazul realizării tranzacțiilor prin interpus sau în situația conflictului de interes.

Drepturi acordate salariaților

Art. 22 Salariaților Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" le sunt recunoscute:

- dreptul la plata egală pentru munca egală;
- dreptul la protecția datelor cu caracter personal;
- dreptul la protecție în cazul concedierii ilegale;
- dreptul de proprietate intelectuală;
- dreptul de a publica rezultatele științifice obținute în cadrul proiectelor la care participă;
- dreptul de a promova la concursuri și de a fi promovați, în condițiile legii;
- dreptul egalității de șanse și de tratament pentru dezvoltarea profesională și personală a tuturor angajaților spitalului;
- dreptul de a dispune de baza materială aferentă desfășurării în condiții optime a activității curente.

CAPITOLUL III VALORILE FUNDAMENTALE

Art. 23 *Angajamentul*

Angajamentul presupune dorința fiecărui angajat și a conducerii spitalului, zi de zi de a progrăsa în exercitarea funcției deținute și de a-și îmbunătăți performanțele, conform planurilor de acțiune decise de comun acord pentru a asigura prestarea unor servicii de calitate.

Art. 24 *Lucrul în echipă*

Personalul contractual trebuie să conlucreze și să primească sprijin din partea conducerii. Spiritul de echipă trebuie trăit și exprimat în relațiile cu alții colaboratori, indiferent de originea lor culturală sau profesională.

Art. 25 *Transparența internă și externă*

- (1) Pe plan intern înseamnă împărtirea succesului, dar și a dificultăților. Aceasta permite rezolvarea rapidă a dificultăților, înainte să se agraveze și să provoace prejudicii membrilor și partenerilor spitalului.
- (2) Pe plan extern, transparența înseamnă dezvoltarea relațiilor cu partenerii Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", care trebuie pusă sub o dublă constrângere: a încrederii și a eticii.

Art. 26 *Demnitatea umană*

- (1) Fiecare persoană este unică și trebuie să i se respecte demnitatea.
- (2) Fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității. Toți oamenii trebuie tratați cu demnitate cu privire la modul lor de viață, cultură, credințele și valorile personale.

CAPITOLUL IV COORDONAREA MONITORIZAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" coordonează și controlează aplicarea normelor prevăzute de prezentul Cod de conduită, exercitând următoarele atribuții:

- urmărește aplicarea și respectarea prevederilor prezentului Cod de conduită;
- soluționează petițiile și sesizările primite privind încălcarea prevederilor prezentului Cod de conduită sau le transmite spre soluționare organului competent, conform legii;
- formulează recomandări de soluționare a cazurilor cu care a fost sesizat;

Codul de conduită etică va fi difuzat în toate structurile organizatorice ale spitalului.

Conducerea va lua măsurile necesare pentru a se asigura că personalul din subordine cunoaște respectă prevederile Codului de conduită prin publicarea prevederilor acestui cod pe site-ul spitalului, și, instructaje periodice. Astfel, șefii de departamente din cadrul spitalului au obligația de a transmite Consiliului de etică, informare cu privire la instruirile și evaluările pe probleme etice.

Art. 27 Respectarea normelor de conduită prevăzute în Codul de conduită etică

- (1) Fiecare angajat are datoria de a cunoaște și respecta reglementările Codul de conduită etică al spitalului.
- (2) Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod etic și profesional atrage răspunderea disciplinară a angajaților spitalului, în condițiile legislației naționale și europene aplicabile și ale regulamentelor interne.
- (3) Organul însărcinat cu supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului Cod etic și profesional este Consiliul de etică a Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu"; răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea Comisiei de etică îi revine spitalului.
- (4) Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" nu tolerează actele ilegale și imorale. Încălcarea normelor de conduită vor fi sancționate disciplinar, cu respectarea prevederilor Codului Muncii și ale Codului de etică. Toate cazurile în care abaterile pot constitui caz penal vor fi raportate autorităților în drept.
- (5) Este de datoria oricărui angajat al spitalului de a raporta în scris șefului ierarhic sau managerului și Consiliului de etică atunci când are informații sau motive întemeiate care indică existența unor cazuri de fraudă sau a altor forme de încălcare a normelor de conduită.
- (6) În cadrul Consiliului de etică se va analiza cazul, se va determina modul de acțiune potrivit, incluzând coordonarea unei investigații. În funcție de circumstanțe, Consiliul de etică poate întocmi mai departe rapoarte către manager.
- (7) Orice angajat care prezintă cu bună credință o problemă legată de o posibilă încălcare a legii, regulamentelor sau politiciei spitalului sau orice comportament suspect ca fiind ilegal sau neetic, va fi protejat împotriva oricărora tentative de sancționare/represalii.

Art. 28 Asigurarea unui serviciu public de calitate

- (1) Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.
- (2) În exercitarea funcției personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

Art. 29 Sesizarea

Ideea prezentării unei probleme care vă preocupă nu constă în crearea de necazuri unui coleg, ci în protejarea dumneavoastră, a celorlalți colege sau a instituției, de pericolele potențiale. În cazul în care nu semnalăți o problemă cu implicații pe linie de etică, aceasta poate genera înrăutățirea climatului de lucru, afectarea poziției spitalului nostru și pierderea încrederii în spital din partea pacienților. În acest sens, personalul de conducere va încuraja angajații din subordine să comunice preocupările în materie de etică.

Dacă aveți vreo întrebare sau preocupare legată de ceea ce reprezintă atitudine etică sau dacă aveți de semnalat un aspect legat de încălcarea normelor de conduită etică, discuți imediat cu consilierul de etică al spitalului. Dacă este posibil, responsabilul de etică se va pronunța pe loc asupra respectivei probleme, iar dacă este o problemă mai complexă care trebuie investigată, va anunța Consiliul de etică și va efectua cercetările necesare.

(1) Orice probleme legate de impunerea și respectarea normelor de conduită, inclusiv inițiativele privind completarea și/sau modificarea normelor de conduită cuprinse în prezentul cod, vor fi prezentate Consiliului de etică cu privire la modul de soluționare a sesizării sale.

(2) Consiliul de etică al Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" are următoarele atribuții:

- urmărește respectarea Codului etic și profesional;
- modifică și completează Codul etic și profesional, după caz;
- analizează abaterile de etică, conform prevederilor prezentului Cod etic și profesional, în urma autosesizării sau a sesizărilor primite;
- verifică și constată eventualele situații de incompatibilitate, și notifică cazurile de incompatibilitate constatare, conducerii spitalului, precum și celor aflați în situația de conflicte de interes;
- prezintă conducerii spitalului raportul final asupra sesizărilor și autosesizărilor.

(3) În cadrul Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" funcționează Consiliul de Etică, conform Ordinului M.S. nr. 1502 / 2016. Conform prevederilor art 12, din ordin, sesizarea unui incident de etică poate fi făcută de către:

- a) pacient, apărător sau reprezentantul legal al acestuia;
- b) personalul angajat al spitalului;
- c) oricare altă persoană interesată.

(4) Sesizarea va indica explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

(5) Sesizările se înregistrează la registratura spitalului.

(6) Orice persoană cu funcție de conducere din cadrul spitalului care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică are obligația de a o înainta Consiliului de etică spre analiză.

(7) Consiliul de etică se întrunește ori de câte ori este nevoie, prin convocarea președintelui acesteia, pentru a analiza sesizările primite sau pentru a analiza modificările prezentului Cod etic și profesional al personalului din cadrul Spitalului .

(8) Astfel, Consiliul de etică al Spitalului, poate fi sesizată în scris, în baza prevederilor O.M.S. nr. 1502/2016, cu privire la:

- încălcarea prevederilor prezentului Cod de conduită de către angajații contractuali;
- constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului contractual pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.

(9) După sesizare, Consiliul de etică citează pentru audiere persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea și persoana invitată.

(10) Consiliul poate decide să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană care deține informații necesare soluționării cauzei.

(11) Consiliul de etică verifică actele și faptele pentru care au fost sesizate cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

(12) Audierile au loc în ședință secretă, iar membrii Consiliului sunt obligați să păstreze secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea raportului final.

(13) Angajații contractuali nu pot fi sancționați sau prejudicați în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a organelor disciplinare competente, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită.

(14) În cazurile în care faptele săvârșite intrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

- (15) Angajații contractuali răspund potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.
- (16) În cazul în care, în situația sesizată este implicat conducătorul instituției publice ori directorii acesteia, competența în soluționarea sesizării o are structura ierarhic superioară a spitalului, respectiv ASSMB.
- (17) În cazul în care Consiliul de etică consideră că s-au săvârșit abateri disciplinare, sesizează conducerea spitalului în vederea îndeplinirii condițiilor legale prevăzute de legislația muncii, în cazul personalului angajat, respectiv a condițiilor din prezentul Cod etic și a celorlalte reglementări legale aplicabile, în cazul personalului cercetat asociat.

Art. 30 *Analiza sesizării*

- (1) Rezultatele cercetării actelor și faptelor depuse spre analiză și verificare organului disciplinar competent, potrivit legii – comisii de disciplină, consiliul etic al spitalului constituit în baza prevederilor O.M.S. nr. 1502/2016, vor fi consemnate într-un raport scris în care va fi precizat explicit fie cazul de încălcare a codului de etică și deontologie profesională, fie a normelor de conduită în relația pacient-medic-asistentă, fie a disciplinei în spital, fie cazul de încălcare a drepturilor pacienților, fie orice alte situații după caz.
- (2) Raportul organului disciplinar competent, potrivit legii, va conține și măsurile impuse de rezultatul cercetării, în raport cu gravitatea abaterii, avându-se în vedere următoarele:
 - a) împrejurările în care fapta a fost săvârșită;
 - b) gradul de vinovătie al angajatului contractual;
 - c) consecințele abaterii;
 - d) comportarea generală în serviciu a angajatului contractual;
 - e) eventualele sancțiuni disciplinare suferite anterior de către angajatul contractual.
- (3) În cazul în care organul disciplinar competent investit cu soluționarea sesizării apreciază că gravitatea și complexitatea cauzelor aduse angajatului contractual sunt de natură a afecta grav onoarea, prestigiul profesiei și moralitatea profesională în rândul corpului profesional din care face parte, în conformitate cu prevederile legilor și regulamentelor specifice profesiei, încălcarea procedurilor și ale protocoalelor implementate, ale statutelor și ale codurilor etice și de deontologie profesională, poate propune transmiterea sesizării în vederea cercetării și soluționării către organisme de cercetare disciplinară organizate la nivelul organismelor profesionale.

Art. 31 *Soluționarea sesizării*

- (1) Rezultatul cercetării actelor și faptelor depuse spre analiză și verificare organului disciplinar competent, potrivit legii, vor fi comunicate:
 - a) angajatului contractual sau persoanei care a formulat sesizarea;
 - b) angajatului contractual care face obiectul sesizării, prin eliberarea unei copii a raportului, de regulă în termen de 30 de zile de la primirea sesizării, cu posibilitatea prelungirii acestui termen cu încă 30 de zile.

Atunci când cele sesizate se confirmă în totalitate sau în parte, raportul se înaintează managerului spitalului cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate.

Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează la Consiliu.
- (2) Rezultatul activității de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport anual al Consiliului etic al spitalului, pe baza căruia Conducerea Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" va formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatațe și trebuie să conțină următoarele date:
 - a) numărul și obiectul sesizărilor privind cazurile de încălcare a normelor de conduită profesională;
 - b) categoriile și numărul de angajați contractuali care au încălcăt normele de conduită morală și profesională;
 - c) cauzele și consecințele nerespectării prevederilor prezentului cod de conduită;
 - d) evidențierea cazurilor în care personalului contractual i s-a cerut să acționeze sub presiunea factorului politic;
 - e) recomandările propuse.
- (3) Analiza sesizărilor și emiterea unei hotărâri sau a unui aviz etic, după caz, se fac în cadrul ședinței

Consiliului etic, urmând următoarele etape:

- a) managerul înaintează președintelui toate sesizările adresate sau care revin în atribuțiile Consiliului etic și orice alte documente în legătură cu acestea;
- b) secretarul Consiliului etic pregătește documentația și asigură confidențialitatea datelor cu caracter personal pentru protejarea părților implicate;
- c) secretarul asigură convocarea membrilor Consiliului etic;
- d) președintele prezintă membrilor Consiliului etic conținutul sesizărilor primite;
- e) membrii Consiliului etic analizează conținutul sesizărilor primite și propun soluții de rezolvare a sesizărilor folosind informații de natură legislativă, morală sau deontologică;
- f) în urma analizei, Consiliul etic, prin vot secret, adoptă hotărâri sau avize de etică, după caz;
- g) secretarul Consiliului etic redactează procesul-verbal al ședinței, care este semnat de către toți membrii prezenti;
- h) secretarul asigură comunicarea hotărârii sau avizului etic către managerul spitalului, sub semnătura președintelui Consiliului etic, imediat după adoptare;
- i) managerul spitalului dispune măsuri, în conformitate cu atribuțiile ce îi revin;
- j) managerul spitalului asigură comunicarea hotărârii sau avizului etic către petent;
- k) managerul spitalului asigură comunicarea acțiunilor luate ca urmărire a hotărârii sau avizului etic către Consiliul etic și petent, în termen de maximum 14 zile de la primirea comunicării.

Avizele de etică și hotărârile Consiliului etic vor fi incluse în Anuarul etic ca un model de soluționare a unei spețe, urmând să fie utilizate la analizele ulterioare și comunicate spitalului în vederea preveniri apariției unor situații similare.

Membrii consiliului de etică aproba includerea avizului și/sau hotărârii în Anuarul etic;

În cazul în care plângerea face referire la personalul firmei de pază, neimplicat într-o acțiune cu caracter medical, va fi soluționată în cadrul entității respective și comunicată unității Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu".

Art. 32 Avertizarea de integritate

- (1) Angajații au obligația morală și profesională, suplimentar celei legale, de a sesiza orice abatere de la procedurile, normele, politicile interne ale instituției, precum și de la lege, de care iau cunoștiință.
- (2) Prevederile legale privind instituția avertizării în interes public și protecția avertizorului de integritate se aplică în mod corespunzător.
- (3) Orice sesizare trebuie făcută cu bună-cerință și trebuie să reflecte realitatea obiectivă.

CAPITOLUL V REGULILE DE COMPORTAMENT ȘI CONDUITĂ ÎN RELAȚIILE INTERNE

Art. 33 Reguli de comportament și conduită în relația coleg-coleg

Între colegi trebuie să existe cooperare și susținere reciprocă, motivate de faptul că toți angajații sunt mobilizați pentru realizarea unor obiective comune, iar comunicarea prin transferul de informații între colegi este esențială în soluționarea cu eficiență a problemelor.

Colegi își datorează respect reciproc, considerație, dreptul la opinie, eventualele divergențe, nemulțumiri între aceștia soluționându-se fără să afecteze relația de colegialitate, evitându-se utilizarea cuvintelor, expresiilor și gesturilor inadecvate, manifestând o atitudine reconciliantă.

Între colegi trebuie să existe sinceritate și corectitudine, opiniile exprimate să corespundă realității, eventualele nemulțumiri dintre colegi să fie exprimate direct, netendențios.

Relația dintre colegi trebuie să fie egalitară, bazată pe recunoașterea intraprofesională, colegialitate și performanță.

Întelgere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.

În relația dintre colegi trebuie permanent promovat spiritul de echipă, deciziile fiind luate în consens, manifestându-se deschidere la sugestiile colegilor, admitând critica în mod constructiv și responsabil, dacă este cazul, colegii trebuie să împărtășească din cunoștințele și experiența acumulată în scopul promovării reciproce a progresului profesional.

Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea, hărțuirea de gen etnică sau sub orice altă formă, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui angajat, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul spitalului;
- b) promovarea sau tolerarea unor comportamente dintre cele descrise mai sus de către personalul de conducere al spitalului;
- c) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- d) formularea în fața unei personae fizice din interiorul sau exteriorul instituției a unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutelor morale sau a unor aspecte care țin de viața privată a unui coleg;
- e) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg.

CAPITOLUL VI ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

Art. 34 Domeniul de aplicare și principii generale

- (1) Sănătatea omului este telul suprem al actului medical. Obligația medicului constă în a apăra sănătatea fizică și mentală a omului, în a ușura suferințele, în respectul vieții și demnității persoanei umane, fără discriminări în funcție de vîrstă, sex, rasă, etnie, religie, naționalitate, condiție socială, ideologie politică sau orice alt motiv, în timp de pace, precum și în timp de război. Respectul datorat persoanei umane nu încetează nici după decesul acesteia.
- (2) În exercitarea profesiei sale, medicul acordă prioritate intereselor pacientului, care primează asupra oricărora alte interese.
- (3) În exercitarea profesiei sale, medicul este obligat să respecte drepturile fundamentale ale omului și principiile etice în domeniul biomedical. Este interzis medicului, în exercitarea profesiei sale, să impună pacientului opiniiile sale personale de orice natură ar fi acestea.
- (4) Medicul nu trebuie să înceteze niciodată, în decursul vieții sale profesionale, să își însușească achizițiile științei medicale, în scopul îmbunătățirii cunoștințelor sale medicale. Medicul trebuie ca, în conformitate cu abilitățile și cunoștințele sale, să contribuie la informarea obiectivă a publicului și autorităților medicale în ceea ce privește problemele medicale.
- (5) Medicul care oferă informații medicale în mass-media trebuie să verifice modul în care afirmațiile sale sunt făcute publice și să ia atitudine în cazul denaturării acestora.

Art. 35 Independența profesională a medicului și responsabilitate

- (1) Medicul are independența profesională absolută, libertatea absolută a prescripțiilor și actelor medicale pe care le consideră necesare, în limitele competenței sale, și este răspunzător pentru acestea.
- (2) În cazul limitării prin constrângeri administrative și/sau economice a independenței sale, medicul nu este răspunzător.
- (3) Medicul nu va garanta vindecarea afecțiunii pentru care pacientul i s-a adresat.
- (4) În activitatea medicală ce se desfășoară în echipă – secții de spital, proces de învățământ tip rezidențiat, răspunderea pentru actele medicale aparținând șefului echipei, în limitele atribuțiilor administrative de coordonare, și medicului care efectuează direct actul medical, în limitele competenței sale profesionale și rolul care i-a fost atribuit de șeful echipei. În echipele interdisciplinare, șeful echipei se consideră a fi medicul din specialitatea în care s-a stabilit diagnosticul major de internare, dacă nu există reglementări speciale care să prevadă altfel.
- (5) Delegarea totală sau parțială obligațiilor proprii către alte persoane, în lipsa evaluării și controlului personal, constituie abatere deontologică.
- (6) Exprimarea consimțământului informat al pacientului pentru tratament nu înlătură responsabilitatea medicului pentru eventualele greșeli profesionale.

Art. 36 Secretul profesional este obligatoriu, cu excepția situațiilor expres prevăzute de lege

- (1) Fac obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, în timpul exercitării profesiei sale, a aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a apartinătorilor, precum și probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstanțe în legătură cu boala.
- (2) Secretul profesional persistă și după terminarea tratamentului sau decesul pacientului.
- (3) Secretul profesional trebuie păstrat și față de aparținători, dacă pacientul nu dorește altfel.
- (4) Secretul profesional trebuie păstrat față de colegi, cadre sanitare și instituțiile medicale care nu sunt implicate în actul medical al pacientului în cauză. În comunicările științifice cazurile vor fi în aşa fel prezentate încât identitatea bolnavului să nu poată fi recunoscută.
- (5) În cazul în care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia. Conducerea unității medicale, prin Directorul Medical este obligat să ia toate măsurile în aşa fel încât accesul mass-media la pacient să se facă numai cu acceptul medicului curant și al pacientului. Acordarea de informații cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant și al conducerii unității medicale.
- (6) Evidențele medicale trebuie păstrate ca materiale secrete profesionale.

Art. 37 Reguli generale de comportament în activitatea medicală

- (1) Medicul nu poate trata un pacient fără a-l examina medical în prealabil, personal. Numai în cazuri excepționale sau în cazuri de forță majoră (pe avioane în zbor, locuri inaccesibile sau în timp util) se vor da indicații de tratament prin mijloace de telecomunicații.
- (2) Medicul poate executa o activitate medicală doar dacă are pregătire și practică suficientă pentru aceasta. Această prevedere nu se aplică în cazuri de urgență vitală, care nu poate fi rezolvată altfel.
- (3) Medicul poate utiliza numai aparete de diagnostic sau tratament autorizate și pentru mânuirea cărora are pregătire și suficientă practică. Dacă în urma examinării sau în cursul tratamentului medical consideră că nu are suficiente cunoștințe ori experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alti specialist sau va îndruma pacientul catre aceștia.
- (4) Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentul necesar și a șanselor de însănătoșire. Medicul va evita să trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este în realitate.
- (5) Medicul va păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale ale bolnavului, exprimându-și părerea numai dacă este solicitat și numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății bolnavului. Medicul nu trebuie să se implice în problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului său.

Art. 38 Obligativitatea acordării asistenței medicale

- (1) Medicul care se găsește în prezența unui bolnav sau rănit în pericol are obligația să îi acorde asistență la nivelul posibilităților momentului și locului ori să se asigure că cel în cauză primește îngrijirile necesare.
- (2) În caz de calamități naturale sau accidentări în masă, medicul este obligat să răspundă la chemare, chiar să își ofere de bunăvoie serviciile medicale imediat ca a luat cunoștință de eveniment.
- (3) Medicul poate refuza acordarea de îngrijiri de sănătate din motive personale sau profesionale temeinice, îndrumând pacientul spre alte surse de îngrijire medicală, cu excepția situațiilor de urgență.
- (4) Medicul este obligat să pună la dispoziție confratelui care preia pacientul toate informațiile medicale referitoare la caz.

Art. 39 Întreținerea și folosirea cunoștințelor profesionale

Educația medicală continuă – Medicii au datoria de a-și perfecționa continuu cunoștințele profesionale. În folosirea unor metode terapeutice noi trebuie să primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc-beneficiu.

Art. 40 Întegritatea și imaginea medicului

- (1) Medicul trebuie să fie model de comportament etico-profesional, contribuind la creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale pentru a merita stimă și încredere pacienților și a colaboratorilor.
- (2) Medicul nu trebuie să se folosească de un mandat electiv, o funcție administrativă sau de alte autorități pentru a-și crește clientele.
- (3) Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale.
- (4) Informările privind serviciile medicale sunt acceptate, cu condiția să fie corecte și se pot referi la:
 - a) sediul profesional, orele de funcționare, conducerea instituției medicale;
 - b) specialitatea și titlul medicului;
 - c) metode de diagnostic și tratament folosite. Aceste informații trebuie să se refere numai la metode de diagnostic și tratament fundamentate științific și acceptate în lumea medicală. Nu trebuie să conțină informații eronate sau care ar putea induce pacienții în eroare;
 - d) tarife percepute.
- (5) Medicul nu poate face reclamă unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Menționarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, cărți, făcută în scop științific, nu se consideră reclamă.
- (6) Medicul nu trebuie să facă propagandă în mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient aprobate, fără să sublinieze și rezervele ce se impun.
- (7) Este contrară eticii înțelegerea dintre doi medici, între medic și un cadru auxiliar pentru obținerea de avantaje materiale.
- (8) Este interzis medicului practician implicarea în distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.
- (9) Este interzisă practicarea de către medic a unor activități care dezonorează profesia medicală. Orice medic trebuie să se abțină, chiar în afara vieții profesionale, de la acte de natură să ducă la desconsiderarea acesteia.
- (10) Medicul nu poate fi obligat să-și exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea îngrijirilor medicale și a actelor sale profesionale, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale vitale.
- (11) Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practică neștiințifică este interzisă.
- (12) Este interzisă acordarea de facilitate, colaborarea sau sprijinirea oricărei persoane care practică ilegal medicina. Medicul are obligația de a sesiza existența unor astfel de situații colegiului teritorial al medicilor.

Art. 41 Onorarii și atragerea bolnavilor

- (1) Este interzisă emiterea oricărui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.
- (2) Este interzisă medicului practicarea concurenței neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minime, vădit disproporționate față de costul real al serviciului medical, în scopul atragerii clientelei.
- (3) Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai târziu la 3 zile după acordarea asistenței medicale.

Art. 42 Îndatoriri față de pacienți

- *Respectarea drepturilor persoanei*

Medicul trebuie să respecte dreptul persoanei în privința opțiunii libere asupra medicului său curant și chiar să faciliteze această posibilitate.

- *Relația cu pacientul*

Exercitarea profesiei medicale nu trebuie făcută impersonal, ci încercând stabilirea unei relații umane cu pacientul, pentru ca, la nevoie, compasiunea din partea medicului să nu pară un act formal.

Este interzis ca medicul curant să întrețină relații sexuale cu pacienții săi sau să-i supună pe aceștia unor acte degradante pentru ființa umană.

Medicul trebuie să dea dovedă de diligență maximă în stabilirea diagnosticului, tratamentului adecvat și în evitarea complicațiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa.

Prescripțiile medicale trebuie formulate cât mai clar, medicul asigurându-se că a fost înțeles complet de către pacient și aparținătorii acestuia, mergând până la încercarea de a supraveghea executarea tratamentului.

Din momentul în care a răspuns unei solicitări, medicul este automat angajat moral să asigure pacientului în cauză îngrijiri conștiincioase și devote, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competențe superioare.

Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului său obținerea drepturilor sale ce decurg din starea de boală.

În caz de război, cataclisme, epidemii și atentate, medicul nu are dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente în conformitate cu legea.

- *Consumțământul*

Pentru orice intervenție medicală diagnosticată sau terapeutică este necesar consumțământul informat al pacientului (Formular F01- Acordul pacientului informat).

Consumțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii. Consumțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora.

În situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voința, consumțământul va apartine reprezentanților legali. Dacă medicul curant apreciază că decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia.

În situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voința și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consumțământul este implicit, iar medicul va face ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior.

Prognosticul grav va fi împărtășit pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul va fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se consideră că dezvăluirea prognosticului va dăuna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei.

Art. 43 Eliberarea de documente medicale

Este interzisă eliberarea pentru pacient a unor certificate de complezență sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical va oglindi realitatea obiectivă.

Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examenelor necesare în acest scop.

Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformate sau ascunse.

Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate.

CAPITOLUL VII ETICA SI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, A MOAȘEI ȘI A ASISTENTULUI MEDICAL

Art. 44 Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul țării sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;

- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unui față de alții în orice împrejurare;
- g) asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să se compore cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

Art. 45 Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a sistenților medicali generaliști, moașelor și a sistenților medicali

- (1) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.
- (2) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.
- (3) În caz de pericol public, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.
- (4) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.
Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali încheie o asigurare de răspundere civilă pentru greșeli în activitatea profesională.
- (5) Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșeală deontologică.
- (6) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora.
- (7) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.

Art. 46 Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar

- (1) În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.
- (2) Constituie încălcări ale regulilor etice:
 - jignirea și calomnierea profesională;
 - blamarea și defâimarea profesională;
 - orice act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical.
- (3) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor legale în vigoare.
- (4) În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu alte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

Art. 47 Educația medicală continuă

În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă creditate de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesare reautorizării exercitării profesiei.

Art. 48 Obligații etice și deontologice

Obligația acordării îngrijirilor medicale

- (1) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vîrstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.

- (2) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor.
- (3) Asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.
- (4) În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă (naufragii, accidente rutiere sau acvatice, accidente nucleare, etc), asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical sunt obligați să răspundă la chemare, să-și ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.
- (5) Dacă pacientul se află într-o stare fizică sau psihică ce nu îi permite exprimarea lucidă a voinței, aparținătorii sau apropiații celui suferind trebuie preveniți și informați corect, pentru a hotărî în numele acestuia, cu excepția imposibilității (de identificare, de comunicare, de deplasare, etc) sau a urgențelor.
- (6) Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical consideră că nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu alți colegi sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.
- (7) Asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale, etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consumămantul prealabil al acestuia.
- (8) Asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

- *Respectarea drepturilor pacientului*

Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consumămant, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, dreptul în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

- *Consumămantul*

O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consumămantul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa, consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Consumămantul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e) în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege;

Consumămantul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să-și dea consumămantul, asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă.

- *Secretul profesional*

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate de tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

(3) Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistențul medical generalist, moașa și asistențul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legatură cu viața

- intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.
- (4) Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, exceptie făcând situația în care pacientul și-a dat consumămantul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.
- (5) Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiiilor, a bolilor veneice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute în lege) primează față de interesul personal al pacientului.
- (6) În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.
- (7) Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consumămantul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.
- *Situarea pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA*
- (1) Pacienții infectați cu HIV sau bolnavii de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamente prescrise acestor pacienți;
- (2) Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane;
- (3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

CAPITOLUL VIII ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

Art. 49 Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g) în exercitarea profesiei farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitate. Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

Colegiul Farmaciștilor din România garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale, onoarei, și demnității profesionale.

Art. 50 Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor

În vederea îndeplinirii atribuțiilor, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a) să își exerceze profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale de competență, în termenele stabilite;
- c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independență profesională;
- d) să accepte acele posturi pentru care are competență și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiunii la standardele necesare;
- e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competență autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
- j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;
- k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii. Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

Art. 51 În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

- a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- b) trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare, în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- d) să asigure că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- f) să asigure că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților preofesionale;
- g) să asigure că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul sau, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- h) să asigure că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- i) să datorie să notifice colegiul pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes personal privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

Art. 52 Competența profesională

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competență necesară.

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
- b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanență;
- c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

Art. 53 Confidentialitate

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- a) când pacientul și-a dat consumământul în scris;
- b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vîrstă pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- e) în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitate, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere primire ori distrugere.

Art. 54 Relațiile de colaborare ale farmacistului

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confruntații săi. În acest sens:

- a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultant pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunavoință și colegialitate;
- d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alții membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membrii ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

Art. 55 Concurența neloială

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:

- a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;

- b) folosirea de funcția deținută sau de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial al colegilor.

Art. 56 Publicitatea

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Orice informație și material promovațional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confrăti.

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacist.

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare ale medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

Art. 57 Incompatibilități

(1) Se recunoaște că activitatea profesională, activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:

- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
- b) fabricarea și controlul medicamentelor;
- c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
- d) depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;
- e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
- f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
- g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

(2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:

- colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
- farmacovigilență;
- fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
- analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;
- marketing și management farmaceutic;
- activități didactice, cercetare sau administrație sanitată.

(3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplina răspundere și drept de decizie.

(4) Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

- exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
- starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- comerciant persoană fizică;
- exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
- alitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
- angajat al unor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.

(5) Farmaciștii care ocupă funcții publice în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, în cadrul autorităților de sănătate publică a municipiului București, în cadrul Casei Naționale de Asigurări de

Sănătate a municipiului București, pot desfășura în afara programului normal de lucru, în condițiile legii, activități profesionale, potrivit calificării pe care o dețin exclusiv în unități sanitare sau farmaceutice private.

Art. 58 Dispoziții finale

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.

CAPITOLUL IX ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI

Art. 59 Dispoziții generale

Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- a) efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- b) participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- c) participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialist care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- d) participă împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- e) participă împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambient.

Art. 60 Responsabilitatea personală

În exercitarea profesiei, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile etice, dând dovedă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional.

Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Medicilor din România împreună cu Ordinul Biochimiștilor, Biologilor și Chimiștilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimiștilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

Art. 61 Calitate și excelență

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, chimist și biochimist) pune cunoștințele sale în ceea ce privește capacitatea de diagnostic de laborator (inclusiv indicația pentru analize, fiabilitatea rezultatelor, interpretarea rezultatelor și cercetarea științifică) în slujba serviciului de diagnostic, tratament și prevenire a bolilor omului.

Art. 62 Dezvoltarea profesională continuă

Pentru a-și îndeplini îndatoririle în mod optim și în conformitate cu ceea ce este considerat de bună practică în profesia sa și având în vedere legile țării, Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să:

- a) mențină și să dezvolte competența sa la cel mai înalt nivel de calitate în toate domeniile relevante (științifice și practice) cu privire la evoluțiile de îngrijire a sănătății, în general, și Chimie Clinică și Medicină de Laborator, în special, prin participarea în mod regulat la cursuri de formare relevante și alte programe de pregătire profesională continuă, pe întreaga durată a activității profesionale și în timpul exercitării profesiei sale;
- b) accepte sarcini/misiuni numai în domeniul sau de competență; dincolo de aceste limite, el va lucra în colaborare cu experții corespunzători;

- c) să se informeze continuu asupra codurilor legale de practică, care afectează munca lui. Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să-și mențină angajamentul la profesia sa din domeniul Chimiei Clinice și Medicinii de Laborator, acela de a lua parte la activitățile societăților sale științifice, în special ale celor care promovează profesia și contribuie la formarea continuă a membrilor lor.

Art. 63 *Onestitate și integritate*

Integritatea profesională și onestitatea intelectuală a Specialistului în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) sunt o garanție a imparțialității sale de analiză, judecată și decizie.

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să evite în orice moment, înselăciunea în ceea ce privește cunoștințele sale profesionale și științifice, cum ar fi frauda, plagiatul, tăinuirea, omisiunea necorespunzătoare a informațiilor precum și exprimarea opiniiilor incorecte sau care induc în eroare în activitatea clinică și în cercetare.

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) nu va accepta nici o obligație care-l aduce în conflict cu independența sa profesională. În special, acesta se angajează:

- de a nu solicita sau accepta cadouri, avantaje pecuniere sau beneficii din industria medicamentelor sau industria de diagnostic, cu excepția cazului în care sunt de valoare monetară scăzută și irelevantă pentru a practica profesia în Chimie Clinică și Medicină de Laborator;
- de a nu solicita sau accepta sponsorizări de la promoțiile de vânzare pentru simpozioane sau congrese cu excepția cazului în care sponsorizarea este la nivel rezonabil și este subordonată scopului principal al întâlnirii și nu se extinde la alte personae din afara sferei profesionale;
- să nu accepte sprijin finanțiar din partea industriei, direct sau indirect, altul decât pentru evenimente cu scopuri pur profesionale și științifice, astfel de cadouri trebuie să fie întotdeauna la un nivel rezonabil și subordonate obiectivului științific principal al evenimentului și nu trebuie să fie extinse la alte persoane în afara profesionaliștilor din domeniul sănătății.

Art. 64 *Relații care se stabilesc în exercitarea profesiunii de biochimist, biolog și chimist din sistemul sanitar*

(1) Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) acționează în permanență cu curtoazie, cinste și integritate în relațiile sale cu pacienții și alte persoane, inclusiv colegii din domeniul profesional și nu trebuie să se angajeze în nici o activitate sau comportament care ar putea discredită profesia sa a submina încrederea publică în profesie.

(2) El nu trebuie să abuzeze de poziția sa profesională pentru a stabili relații nepotrivate cu pacienții, pentru a convinge pacienții să dea sau împrumuta bani sau beneficii, pentru a recomanda tratamente sau investigații care nu sunt în interesul superior al pacientului, sau de a nu recomanda sau efectua investigații sau tratamente medicale care nu intră în sfera sa de competență.

(3) El trebuie să raporteze angajatorilor sau organismelor de reglementare cazurile în care el consideră că un coleg din sănătate are un comportament inadecvat sau performanța lui este o amenințare la adresa sănătății unui pacient.

(4) Activitatea biochimistului, biologului și chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în cadrul unor obiective mixte.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amicabile în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

(5) Membrii Ordinului Biochimiștilor, Biologilor și Chimiștilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplică parafă cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

(6) Relațiile dintre biochimiști, biologi și chimiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimiștilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

Art. 65 Independența și imparțialitatea

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să-și exercite judecata profesională în cadrul responsabilităților sale imparțial și obiectiv, după luarea în considerare a tuturor circumstanțelor relevante, în interesul pacientului său, fără presiuni din surse externe sau conflicte de interes.

El trebuie să se asigure de asemenea că interesele participanților la cercetare sunt protejate. Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) va servi fiecare pacient în parte la cele mai înalte standarde ale capacității profesionale și va furniza publicului larg informații, în cadrul domeniului său de competență, pentru a permite o înțelegere corectă a problemelor de sănătate de interes public.

Art. 66 Confidențialitatea

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist), fără a aduce atingere legislației privind viața privată, este obligat să respecte confidențialitatea informațiilor obținute de către acesta în activitatea sa profesională. El trebuie să nu utilizeze abuziv aceste informații. Se va asigura că informațiile despre un pacient nu sunt divulgate altor persoane decât în anumite situații, ca de exemplu altor profesioniști de sănătate implicați în îngrijirea pacientului, și, acolo unde este posibil, cu consimțământul informat al pacientului.

Art. 67 Conflictul cu convingerile morale și etice

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) nu este obligat să ofere un serviciu profesional dacă acesta este în conflict cu propriile convingeri morale sau religioase, dar trebuie să respecte convingerile morale, religioase și culturale ale pacienților.

Dacă el este de acord să furnizeze un serviciu, trebuie să înlăture convingerile religioase personale, culturale, fiziológice sau de altă natură. El trebuie să asigure un acces echitabil la serviciile sale tuturor celor care au dreptul să le folosească.

Art. 68 Delegația și supravegherea

Ca șef și/sau membru al echipei care lucrează în Chimie Clinică și Medicină de Laborator, specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist), având în vedere circumstanțele speciale ale situației în cauză, trebuie să:

- a) obțină o definiție clară a serviciilor solicitate de el și/sau echipa sa;
- b) să se asigure că toate activitățile în laborator sunt organizate și executate cât mai exact și cât mai repede posibil;
- c) protejeze securitatea și bunăstarea colegilor săi, natura și mediul înconjurător;
- d) respecte superiorii, colegii și subordonății prin luarea în considerare a cerințelor și aspirațiilor lor, cu condiția ca acestea să respecte legile și etica profesiilor lor;
- e) depună eforturi pentru un nivel ridicat de realizare tehnică a sarcinilor sale, să contribuie și să promoveze un mediu sănătos și plăcut pentru colegii săi;
- f) să asigure că în cazul în care o sarcină este delegată unei persoane, aceasta are cunoștințele, aptitudinile și competențele necesare pentru a întreprinde această sarcină în mod eficient și eficace și este supravegheată corespunzător.

Art. 69 Publicitate

Publicitatea pentru serviciile unor Specialiști în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biologi, biochimiști și chimiști) trebuie să fie corectă, onestă, legală, decentă și trebuie să se concentreze exclusiv pe serviciile profesionale oferite.

Art. 70 Dispoziții finale

Biochimiștii, biologii și chimiștii din Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu" sunt obligați să respecte prevederile legii privind exercitarea profesiunilor proprii și reglementările specifice sectorului medical.

CAPITOLUL X ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

Art. 71 *Principiul respectării drepturilor și demnității oricărei persoane*

Psihologii vor avea permanent în atenție faptul că orice persoană are dreptul să-i fie apreciată valoarea înăscută de ființă umană și această valoare nu este sporită sau diminuată de cultură, naționalitate, etnie, culoare sau rasă, religie, sex sau orientare sexuală, statut marial, abilități fizice sau intelectuale, vârstă, statut socio-economic sau orice altă caracteristică personală, condiție sau statut.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:

- psihologii își desfășoară activitatea manifestând respect față de trăirile, experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile și opțiunile celorlalți;
- psihologii nu se angajează public în prejudicierea imaginii celorlalți și nu vor manifesta inechitate pe criterii de cultură, naționalitate, etnie, rasă, religie, sex, orientare sexuală și nici nu se angajează în remarcă sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți;
- psihologii evită ori refuză să participe la activități și practici ce nu respectă drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți;
- psihologii vor refuza să consilieze, să educe ori să furnizeze informații oricărei persoane care, după opinia lor, va utiliza cunoștințele și îndemânarea dobândită pentru a viola drepturile fundamentale ale omului;
- psihologii respectă drepturile celor care beneficiează de servicii psihologice;
- psihologii se vor asigura că, sub nicio formă, consumămantul informat al pacientului nu este dat în condiții de coerciție sau sub presiune;
- psihologii vor avea grijă ca, în furnizarea de servicii psihologice ori în activitatea sa de cercetare să nu violeze spațiul privat personal sau cultural al pacientului, fără o permisiune clară să facă acest lucru.

Art. 72 *Principiul responsabilității profesionale și sociale*

Psihologii manifestă maximă responsabilitate pentru starea de bine a oricărui individ, a familiei, grupului ori comunității față de care își exercită rolul de psihologi. Această preocupare include atât pe cei direct cât și pe cei indirect implicați în activitățile lor, prioritate având cei direct implicați.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:

- psihologii vor proteja și promova starea de bine evitând provocarea de daune clienților, studenților, participanților la cercetare, colegilor de profesie și a celorlalți;
- psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fără nicio justificare, participarea sa la serviciul furnizat, în calitate de client, sau la activități de cercetare științifică, în calitate de subiect;
- psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca știință a societății în general, prin cercetarea liberă și prin exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intră în conflict cu prevederile Codului deontologic al psihologului;
- psihologii vor susține cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie, în fața societății și vor promova și menține cele mai înalte standarde de calitate.

Art. 73 *Principiul integrității profesionale*

Psihologii vor căuta să manifeste cel mai înalt grad de integritate morală și profesională în toate relațiile lor. Este de datoria psihologului să prezinte onest pregătirea și calificările sale oriunde se află în relații profesionale și de asemenea să nu permită sau să tolereze practicile incorecte și discriminatorii.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:

- psihologii vor prezenta într-o manieră onestă domeniile de specialitate în care sunt atestați, competențele, afilierele și experiența profesională, nefiind acceptate niciun fel de distorsiuni, omisiuni sau false prezentări în acest sens;
- psihologii nu practică, nu îngăduie, nu instigă și nu consimt sau facilitează, nicio formă de discriminare;
- psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract sau convenție;

- psihologii vor promova acuratețea, obiectivitatea, onestitatea și buna-credință în activitățile lor profesionale. În aceste activități psihologii nu vor fura, însela și nu se vor angaja în fraudă, eludări, subterfugii sau denaturări intenționate ale faptelor;
- psihologii vor evita orice imixtii care afectează calitatea actului profesional, fie că e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip;
- psihologii vor evita să ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup să participe într-o activitate care implică riscuri majore și previzibile;
- psihologii vor evita relațiile multiple (cu clienții, subiecții, angajații) și alte situații care pot prezenta un conflict de interes sau care pot reduce capacitatea lor de a fi obiectivi și imparțiali;
- psihologii vor evita să participe la activități care pot cauza daune imaginii lor sau profesiei lor;
- psihologii vor fi reflexivi, deschiși și conștienți de limitele lor personale și profesionale;
- psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie în colaborare cu alții, la niciun fel de practici care pot viola libertatea individuală sau integritatea fizică sau psihologică a oricărei persoane.

Art. 74 Standarde etice generale

(1) Cunoașterea competențelor

Psihologii au obligația să-și cunoască foarte bine limitele de competență în oferirea de servicii psihologice.

(2) Servicii psihologice în accord cu competența

Psihologii se vor angaja numai în acele activități profesionale care au competențele și atestarea necesare.

(3) Prezentarea onestă a competenței

Psihologii nu vor prezenta fals limitele competenței lor și nu vor prezenta pregătirea sau formarea lor într-un mod care să le favorizeze nemeritat poziția sau imaginea publică, indiferent de tipul de activitate profesională desfășurată.

(4) Consultarea în caz de limită a competenței

În exercitarea profesiei, atunci când psihogii constată că ajung într-un impas profesional, prin depășirea limitelor de competență, vor consulta colegii sau supervisorul.

(5) Servicii psihologice în afara competenței

În cazul în care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu există standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesională, nici specialiști atestați și disponibili în acest domeniu și totuși psihogii sunt solicitați, aceștia vor depune toate eforturile pentru obținerea unui standard minimal de competență având permanent grijă să protejeze clienții și pe toți cei implicați pentru a nu produce acestora daune sub o formă sau alta. În acest caz, serviciul va continua până când solicitarea încetează sau până când un specialist cu competență recunoscută pentru acel tip de serviciu devine disponibil.

(6) Pregătirea continuă

Psihologii au obligația să depună permanent un efort de menținere și dezvoltare a competențelor lor prin informare permanentă, programe de formare profesională de specialitate, consultări cu ceilalți specialiști din domeniu ori prin cercetări care să conducă spre creșterea competenței profesionale.

(7) Obiectivitatea

Psihologii au obligația de a fi conștienți de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grijă ca furnizarea serviciilor, cercetarea științifică, prezentarea rezultatelor și a concluziilor să fie făcută cu maximă obiectivitate, evitând orice tendință de prezentare parțială sau cu tenăru subiectivă.

(8) Afectarea competenței

Atunci când psihogii realizează că din motive de sănătate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot să ofere în condiții de competență o anumită activitate profesională, aceștia vor decide dacă trebuie să-și limiteze, suspende sau să încheie respectiva activitate.

Art. 75 Standarde cu privire la relațiile umane

(1) Respect și preocupare

În relațiile lor profesionale, psihologii vor manifesta preocupare față de client, căutând să nu producă acestora daune sau suferință, iar dacă acestea sunt inevitabile le vor minimiza pe cât posibil.

(2) Evitarea hărțuirii

Psihologii nu se vor angaja într-o formă sau alta de hărțuire fie că aceasta este sexuală, emoțională, verbală sau nonverbală.

(3) Evitarea abuzului

Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defâimare sau de abuz (fizic, sexual, emoțional, verbal sau spiritual) față de persoanele cu care vin în contact în timpul activității lor profesionale.

(4) Evitarea relației multiple

Psihologii vor evita pe cât posibil relațiile multiple, adică relațiile în care psihologii împlinesc simultan mai multe roluri într-un context profesional.

(5) Consimțământul în caz de relații cu terți

Psihologii vor clarifica natura relațiilor multiple pentru toate părțile implicate înainte de obținerea consimțământului, fie că oferă servicii psihologice ori conduc cercetări cu indivizi, familii, grupuri ori comunități la cererea sau pentru a fi utilizate de către terți.

A treia parte poate fi școala, instanța judecătorească, diverse agenții guvernamentale, companii de asigurări, poliția ori anumite instituții de finanțare, etc.

(6) Nonexploatarea

Psihologii nu vor exploata și nu vor profita, sub nicio formă, de persoanele față de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (client, angajați). Orice formă de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisă.

(7) Participarea activă la decizii

Psihologii vor încuraja participarea activă la deciziile care îi afectează direct, respectând dorințele justificate și valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

(8) Neintrarea în rol

Psihologii se vor abține de la intrarea într-un rol profesional atunci când din motive de ordin personal, științific, legal, profesional, financiar:

- poate fi afectată obiectivitatea, competența sau eficiența activității lor profesionale
- față de clienți/subiecți există riscul exploatării sau producerii unor daune

(9) Urgentarea consimțământului

Înainte de începerea oricărui tip de serviciu psihologic (evaluare, terapie, consiliere, etc.) psihologii vor obține consimțământul informat din partea tuturor persoanelor independente sau parțial dependente implicate, excepție făcând circumstanțele în care există nevoi urgente (de ex. tentative sau acțiuni suicidare). În astfel de circumstanțe, psihologii vor continua să acționeze, cu asentimentul persoanei, dar vor căuta să obțină cât se poate de repede consimțământul informat.

(10) Asigurarea consimțământului

Psihologii se vor asigura că în procesul de obținere a consimțământului informat următoarele puncte au fost înțelese: scopul și natura activității; responsabilitățile mutuale; beneficiile și risurile; alternativele; circumstanțele unei încercări a acțiunii; obținerea de a refuza sau de a retrage în orice moment, fără a suferi vreun prejudiciu; perioada de timp în care e valabil consimțământul; modul în care se poate retrage consimțământul dacă se dorește acest lucru.

(11) Delagarea de consimțământ

În cazul în care, persoana care urmează să beneficieze de un serviciu psihologic este în imposibilitatea de a-și da consimțământul, se acceptă obținerea acestuia de la o persoană apropiată acesteia care poate să-i apere interesele în mod legal sau de la o persoană autorizată care, conform legii, este în măsură să o reprezinte.

(12) *Continuitatea serviciului*

Dacă din motive de boală sau datorită unor evenimente survenite în viața psihologului acesta nu mai poate continua oferirea serviciului în bune condiții, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, îndrumând clientul spre un coleg de profesie cu competență necesară și pe cât posibil cu consimțământul clientului.

(13) *Dreptul la opoziție*

Cu excepția cazurilor de forță majoră, de urgență (perturbări ale funcționării psihice, în termenii pericolului iminent, care necesită intervenție imediată), psihologul acționează respectând dreptul clientului de a refuza sau a sărsa serviciul psihologic.

Art. 76 Standarde de confidențialitate

(1) *Întreruperea serviciului din motive de confidențialitate*

Atunci când din motive bine intemeiate, psihologul nu mai poate păstra confidențialitatea, acesta va înceta să mai ofere serviciul respectiv

(2) *Protejarea confidențialității*

Divulgarea, de către psihologi, a unor informații, care le-au fost încredințate sau de care au luat cunoștință în virtutea profesiei, este interzisă, excepție făcând situațiile prevăzute de lege.

(3) *Limitele confidențialității*

Înainte de primirea consimțământului, psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidențialității și condițiile în care aceasta poate fi încălcată, precum și asupra posibilei utilizării a informațiilor rezultate în urma activității sale.

(4) *Dezvăluirea de informații*

Psihologii pot împărtăși informațiile confidențiale cu alții numai cu consimțământul celor vizăți ori de o astă manieră încât cei vizăți să nu poată fi identificați, excepție făcând situațiile justificate de lege sau în circumstanțe de iminentă sau posibilă vătămare fizică sau crimă.

(5) *Confidențialitatea de colaborare*

În cazul în care cu același client lucrează doi psihologi în același timp, aceștia vor colabora pe cât posibil, fără restricții de confidențialitate, excepție făcând situația în care există o opoziție clară din partea clientului în acest sens.

(6) *Utilizarea informațiilor*

Rezultatele, documentarile și notițele psihologului pot fi folosite numai într-o formulă care păstrează cu rigurozitate anonimatul.

(7) *Confidențialitatea față de terți*

În cazul în care există terți implicați în activitatea profesională a psihologului, acesta va clarifica cu părțile implicate limitele confidențialității, condițiile de păstrare a confidențialității și nu va da curs nici unei solicitări, venite de la o terță parte în dezvăluirea de informații confidențiale, decât în condițiile respectării legii și limitelor confidențialității.

Art. 77 Standarde de conduită colegială

(1) *Conduita colegială*

Psihologii vor manifesta față de colegii lor de profesie, onestitate, corectitudine și solidaritate, conduitele lor fiind în accord cu standardele profesionale.

(2) *Respect*

Psihologii vor manifesta respect față de colegii lor de profesie și nu vor exprima critici nefondate și etichetări la adresa activității lor profesionale.

(3) *Evitarea denigrării*

Psihologii nu vor acționa, sub nicio formă, în maniera denigratoare la adresa colegilor de profesie și nu vor împiedica clienții să beneficieze de serviciile lor, dacă nu există un motiv serios și cu implicații etice în acest sens.

(4) *Responsabilitatea profesională*

Atunci când există o intenție justificată de încetare a serviciului psihologic oferit clientului și de

îndrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor menține un contact suport și responsabil față de client până când acel coleg își asuma continuarea serviciului în cauză.

(5) *Sprijinul colegial*

Psihologii vor căuta să sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor în limita disponibilităților participative și a timpului disponibil.

(6) *Concurența neloială*

Psihologii nu vor practica concurența neloială. Sunt interzise și se consideră concurență neloială următoarele: tentativa sau acțiunea de atragere sau deturare de clienți, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; folosirea unei funcții publice pe care psihologul o deține în scopul atragerii de clienți în interes propriu; furnizarea de date false privind componența și/sau atestarea profesională în scopul de a-l induce în eroare pe beneficiar.

Art. 78 Standarde de înregistrare, prelucrare și păstrarea datelor

(1) *Obținerea permisiunii*

Psihologii trebuie să obțină permisiunea pacienților sau reprezentanților lor legali înainte de a efectua înregistrări audio, video sau scrise în timpul furnizării serviciilor sau în cercetare.

(2) *Păstrarea datelor*

Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit și vor lua toate măsurile pentru a proteja aceste informații.

(3) *Protejarea datelor*

Psihologii au datoria să arhiveze în condiții de siguranță datele și informațiile obținute în exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, conform reglementărilor în vigoare.

(4) *Distrugerea datelor*

La expirarea termenului de păstrare, dacă psihologul renunță la practica sa profesională prin intermediul căreia a realizat acele înregistrări sau dacă acesta se pensionează, va căuta să distrugă înregistrările respective. Înregistrările pot fi plasate către un alt psiholog numai cu consimțământul celor implicați, obținut în prealabil, pentru acele înregistrări. În situația suspendării sau încetării dreptului la libera practică datele vor fi distruse, dacă nu se impune transferarea lor.

Art. 79 Terapie și consiliere

(1) *Informarea pacientului*

În obținerea consimțământului informat din partea pacienților, psihologii vor informa în prealabil pacientul cu privire la forma de terapie utilizată, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidențialității, implicarea unor terți, onorarii și vor da curs oricărei alte cereri de informare solicitată de client în acest sens. Dacă terapeutul se află încă în supervizare, dar poate desfășura în mod legal și profesional activitatea terapeutică pentru care se află în supervizare, va aduce la cunoștința clientului acest lucru cât mai curând posibil.

(2) *Consumțământul pentru dezvăluire*

În cazul ședințelor de terapie sau consiliere, înregistrările pot fi transferate și spre cei care preiau clienții respectivi, putând avea acces la acestea atât colegii de profesie cât și supervizații ce se află într-un proces de formare terapeutică, dar numai cu consimțământul dat în prealabil de cei vizitați în acele înregistrări.

(3) *Intimitatea relației profesionale*

Clienții vor beneficia de servicii de consultanță, consiliere sau terapie din partea psihologilor fără prezența unor terți, aceasta fiind permisă numai dacă există un accord în acest sens, atât din partea clientului cât și din partea psihologului.

(4) *Terapia cu parteneri sexuali*

Psihologii nu vor accepta în terapie persoane cu care au avut relații de intimidare sexuală.

(5) *Relația sexuală cu foștii clienți*

Psihologii nu se vor angaja sub nicio formă în relații de intimitate sexuală cu foștii clienți pentru o perioadă de cel puțin 2 ani de la încheierea terapiei sau a oricărei relații profesionale subsecvente.

(6) Încheierea terapiei din lipsa de beneficii

Psihologii vor încheia orice formă de terapie cu clienții lor dacă există evidențe clare că aceștia nu mai au nici un beneficiu prin continuarea terapiei sau în cazul în care continuarea acesteia poate produce daune clienților.

(7) Încheierea terapiei din alte motive

Psihologii vor încheia terapia dacă clientul intră într-o relație cu o persoană unde apare riscul unei relații multiple, dacă există o agresiune din partea clientului asupra terapeutului sau dacă există o solicitare clară în acest sens din partea clientului.

(8) Întreruperea și continuarea terapiei

Dacă din motive de boală sau de indisponibilitate a psihologului terapia trebuie întreruptă pentru o perioadă mai lungă de timp, atunci psihologul va căuta să-i ofere clientului o posibilitate de continuare a terapiei cu un alt coleg psiholog care are disponibilitatea și competența necesară continuării terapiei și care va putea fi informat cu privire la stadiul în care se află terapia, cu consumămantul clientului.

(9) Continuarea terapiei cu un alt terapeut

Psihologul care preia un client, de la un coleg care din motive justificate nu mai poate continua actul terapeutic, va examina cu atenție conținutul demersului, potențialului de risc, beneficiile, iar dacă e nevoie poate consulta pe cei ce au fost implicați în procesul terapeutic și abia apoi va decide modalitățile de continuare a terapiei.

Art. 80 Evaluare și diagnoză

(1) Prezentarea caracteristicilor psihologice

Psihologii vor oferi informații despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai după ce au realizat o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor, indiferent dacă este vorba de recomandări, rapoarte sau evaluări, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor.

Dacă psihologii realizează că (re)examinarea individului nu este justificată sau necesară, atunci aceștia vor explica această opțiune, precizând sursele și documentele care stau la baza acestor concluzii.

(2) Consumămantul pentru evaluare/diagnoză

Psihologii vor obține consumămantul informat pentru serviciile de evaluare cu excepția cazului în care: - acestea sunt cerute de lege sau de reglementările în vigoare;

- testarea este o activitate educațională, instituțională sau organizațională prevăzută de reglementări interne.

Consumămantul informat include explicarea naturii și scopului de evaluare, costurile, implicarea unei a treia părți, limitele de confidențialitate și ocazii pentru cel evaluat de a formula întrebări și de a primi răspunsuri.

Psihologii vor informa persoanele fără capacitate deplină de a-și da consumămantul și persoanele pentru care testarea este cerută de reglementările legislative, cu privire la natura și scopul serviciilor de evaluare propuse, folosind un limbaj ușor de înțeles pentru persoana care urmează să fie evaluată.

Psihologii care folosesc serviciile unui traducător vor cere consumămantul clientului pentru a folosi serviciile aceluia traducător, se vor asigura că se va menține confidențialitatea rezultatelor, securitatea instrumentelor, inclusiv a documentelor de evaluare/diagnoză.

(3) Datele de evaluare/diagnoză

Datele obținute pot fi scoruri brute și standardizate, răspunsurile clientului la stimuli sau la întrebările la test, notele, înregistrările și consemnările psihologului, declarațiile și comportamentul clientului în timpul unei examinări.

Psihologii vor oferi datele obținute, sub formă de rezultate clientului și, dacă e cazul, unor terți numai cu consumămantul clientului, sau fără acordul acestuia în situațiile prevăzute de reglementările în vigoare.

Psihologii vor evita să facă publice datele obținute, cu excepția situațiilor prevăzute de reglementările în vigoare, protejând clientul de orice formă de exploatare, abuz și prevenind devalorizarea datelor de

evaluare/diagnoză. Datele de evaluare/diagnoză reprezintă proprietate a psihologului sau instituției care realizează evaluarea/diagnoza și vor putea fi administrate și utilizate doar de către psihologi calificați în folosirea acestor instrumente.

(4) *Interpretarea rezultatelor*

În interpretarea rezultatelor evaluării, fiind incluse aici și interpretările computerizate, psihologii vor lua în considerare scopul evaluării, precum și numeroși alți factori, abilitățile de testare și caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situaționale, personale, lingvistice și culturale) care pot afecta judecările psihologilor sau care pot reduce acuratețea interpretărilor.

(5) *Calificarea în testare*

Psihologii nu vor promova/încuraja folosirea tehniciilor de evaluare psihologică de către persoane necalificate și neautorizate, decât în cadrul unei formări în care există o supervizare adecvată.

(6) *Actualizarea evaluării*

Psihologii nu își vor baza deciziile sau recomandările pe teste depășite/învechite, pe date care nu mai sunt folositoare pentru scopul curent sau care nu corespund normelor de avizare ale metodelor și tehniciilor de evaluare stabilite de organismele competente.

(7) *Prezentarea datelor pentru cei evaluați*

Indiferent dacă cotarea și interpretarea sunt făcute de psihologi, angajați ai acestora sau asistenți sau prin modalități automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acestuia explicațiile necesare înțelegerei rezultatelor, exceptie făcând situațiile în care natura relației împiedică acest lucru (situații de evaluare organizațională, preangajare și evaluări prevăzute de reglementările în vigoare), acest fapt fiind adus la cunoștința persoanei evaluate înaintea începerii evaluării.

(8) *Materialele*

Materialele de evaluare/diagnoză cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu-zis, protocole, întrebări sau stimulii utilizați, alte fișe sau formulare necesare și nu include datele de evaluare/diagnoză. Psihologii vor menține integritatea și securitatea materialelor testului și a altor metode de evaluare prin neînstrăinarea lor către persoane care nu au competența necesară, respectând dreptul de proprietate intelectuală prevăzut de lege și obligațiile de tip contractual privind utilizarea instrumentului.

Art. 81 Cercetarea științifică și valorificarea rezultatelor

(1) *Standarde internaționale*

În cercetările lor psihologii vor căuta, pe cât posibil, să promoveze cele mai noi metodologii de cercetare utilizate de comunitatea psihologică internațională, respectând atât standardele de rigoare cât și standardele etice.

(2) *Acordul de cercetare*

Atunci când psihologii au nevoie de aprobare, din partea unei instituții, pentru desfășurarea cercetărilor, aceștia vor furniza datele necesare pentru acordarea aprobării și vor avea în vedere ca protocolul de cercetare să corespundă aprobărilor primite.

(3) *Obținerea consimțământului*

În obținerea consimțământului informat psihologii vor aduce la cunoștința participanților scopurile cercetării, durata, procedurile utilizate, risurile, beneficiile inclusiv compensațiile financiare, limitele confidențialității, dreptul oricui de a se retrage din cercetare și în general toate datele pe care participanții le solicită și de care au nevoie pentru a-și da consimțământul. În cazul în care există posibilitatea producerii unor daune și suferință, psihologii au obligația să o minimizeze pe cât posibil.

(4) *Utilizarea de suport audio-video*

Psihologii vor obține consimțământul informat de la toți participanții la cercetare pentru înregistrările audio și video, înaintea efectuării acestora, oferind garanții că acestea vor fi utilizate numai într-o manieră în care identificarea nu poate produce daune celor implicați.

(5) Limitări ale informării

Psihologii nu vor face studii și cercetări care implică proceduri de prezentare ascunsă/falsă a modelului de cercetare decât dacă alternativa de prezentare corectă nu este fezabilă științific sau aduce o alterare evidentă concluziilor cercetării. În acest caz, participanții vor fi informați de utilizarea unui astfel de model de cercetare și vor participa numai dacă își dau consimțământul, putând oricând să-și retragă datele din cercetare. Cercetarea, în acest caz, poate fi derulată numai dacă nu produce suferință sau daune participanților.

(6) Excepția de la consimțământ

Psihologii se pot dispensa în cadrul cercetărilor de consimțământul informat al participanților numai dacă: - cercetarea nu poate produce în niciun fel daune (observații naturale, practici educaționale sau curriculare, chestionare anonime, cercetare de arhivă);

- este permisă de reglementări în vigoare.

(7) Persoane și grupuri vulnerabile

Psihologii vor căuta să examineze etic, independent, adevarat drepturile omului și să ia toate măsurile de protecție pentru orice cercetare ce implică grupuri vulnerabile și/sau persoane cu incapacitate de a-și da consimțământul informat, înainte de a lua decizia de a începe.

(8) Evitarea unor categorii de subiecți

Psihologii nu se vor folosi de persoane cu incapacitate de a-și da consimțământul în nici un studiu sau cercetare, dacă studiul sau cercetarea avută în vedere poate fi finalizată la fel de bine cu persoane care au capacitatea deplină de a-și da consimțământul informat.

(9) Manipularea prin creșterea compensațiilor

Psihologii vor evita să propună și să acorde participanților la cercetare compensații financiare excesive sau alte forme de stimulente pentru participarea la cercetare și care pot favoriza obținerea consimțământului, cu atât mai mult atunci când sunt evidențe clare că există riscul producerii de suferință și daune în timpul cercetării.

(10) Corectitudinea datelor

Psihologii nu au voie să prezinte date false pentru care nu au fost făcute în realitate măsurători. Dacă vor constata erori de prezentare a datelor sau de prelucrare a acestora vor face toți pașii necesari pentru corectarea acestora, altfel vor retrage și anula cercetarea.

(11) Plagiatul

Psihologii nu vor prezenta date sau rezultate din alte studii sau cercetări, ca aparținându-le lor.

(12) Abuzul de status

Psihologii vor fi considerați pentru cercetările făcute cât și pentru publicarea acestora numai în măsura în care aceștia au o contribuție majoră. Astfel, psihogii vor face distincția între autorul principal al cercetării, contribuție la cercetare, contribuție minoră și statusul sau poziția pe care o define respectivul psiholog. Astfel poziția academică, titlul academic sau poziția socială sau cea de șef de departament sau manager într-o instituție nu conferă nimănui credit pentru o poziție principală în cercetare, decât în măsura în care există o acoperire reală prin contribuția adusă la cercetare și nu prin statusul social sau academic.

(13) Transmiterea datelor

Atunci când există solicitări de folosire sau de verificare a datelor din partea unui alt cercetător decât cei implicați direct în cercetare, psihogii vor putea oferi datele de cercetare numai în măsura în care se păstrează confidențialitatea acestor informații de către cei cărora li se încredințează și dacă există o specificare clară a modului de utilizare a acestora.

(14) Protejarea datelor

Psihologii vor proteja datele de cercetare, asigurându-se că acestea sunt păstrate în condiții de securitate. Protocolele de cercetare, datele de cercetare sistematizate sau cele deja publicate pot fi păstrate fără restricții, dar în condițiile respectării normelor etice.

(15) *onestitate științifică*

Psihologii implicați în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare științifică vor manifesta imparțialitate și obiectivitate și vor respecta drepturile de proprietate intelectuală. Selecția proiectelor de cercetare, a rezultatelor cercetărilor realizate pentru a fi valorificate publicistic sau practic se va face doar pe criterii de relevanță științifică, excluzându-se orice considerent personal sau de natură extraprofesională.

(16) *Buna conduită în cercetarea științifică*

În activitatea de cercetare științifică psihologii vor evita ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedeterminate, confectionarea de rezultate, înlocuirea rezultatelor cu date fictive, interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor, plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori, neatribuirea corectă a paternității unei lucrări, nedezvăluirea conflictelor de interes, returnarea fondurilor de cercetare, neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, lipsa de obiectivitate în evaluări, nerespectarea condițiilor de confidențialitate precum și publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de nouitate științifică.

Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie nu constituie abateri de la buna conduită în cercetarea științifică.

CAPITOLUL XI ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

Art. 82 *Principii deontologice*

- (1) Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile dirigitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.
- (2) Îndeplinirea corectă și la timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanță principiului integrității profesionale.
- (3) Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acțiunea la moment oportun într-un context determinat.
- (4) Consilierii juridici sunt independent din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României. Legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională.
- (5) Prin *independența profesională* în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic.
- (6) *Corectitudinea și integritatea morală* sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.
- (7) Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.
- (8) Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare.
- (9) *Confidențialitatea datelor informațiilor* deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.
- (10) Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigeante standarde de calitate și eficacitate a muncii.
- (11) Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.
- (12) Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.
- (13) Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natura a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

Art. 83 Condiții de exercitare a profesiei

- (1) Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", în conformitate cu Constituția și cu legile țării.
- (2) În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehniciilor de asistență, consiliere și reprezentare, consilierul juridic trebuie să dovedească o amănunțită cunoaștere a problematicii cauzelor supuse spre rezolvare.
- (3) Apartanența consilierului juridic pe baza unui contract individual de muncă la Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.
- (4) Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale.
- (5) Consilierul juridic nu se poate prevăla de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale.
- (6) El va refuza orice ofertă sau promisiune de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor morale și celor de ordine publică.
- (7) Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei.
- (8) Profesia de consilier juridic se exercită personal de către consilierul juridic înscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagiaři, ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România.
- (9) Consilierul juridic va utiliza cu bună credință mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

Art. 84 Îndatoriri profesionale și raporturile dintre consilieri juridici

- (1) Consilierul juridic trebuie să asigure transparența activității sale în relațiile cu Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu", precum și cu terțele persoane sub rezerva respectării obligației de confidențialitate.
- (2) Lipsa de transparență poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic și este interzisă cu desăvârșire.
- (3) Consilierul juridic va evita desfășurarea unor activități sesceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor încredințate spre rezolvare sau să fie pus într-o situație care poate fi percepță ca fiind de natură să lezeze demnitatea profesiei.
- (4) Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le consideră compatibile cu competența și funcția sa.
- (5) Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dispozițiilor legale sau prezentului cod și va lua măsurile de precauție necesare pentru a evita situațiile similare.
- (6) Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie "Prof. Dr. Panait Sîrbu". Nu poate fi considerată evitare de conflict situația în care consilierul era obligat să intervînă pentru restabilirea legalității și nu a intervenit.
- (7) Consilierul juridic va尊重 specificitatea exercitării profesiei sale și va susține independent acesteia.
- (8) Consilierul juridic va sprijini colegii în exercitarea profesiei, în aplicarea și apărarea prezentului cod. El va răspunde favorabil la cererea de consultant a acestora și îi va ajuta în situații dificile, în limita posibilităților sale, în special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.
- (9) Consilierul juridic va ține cont de opinile și practicile colegilor în măsura în care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse în prezentul cod.
- (10) Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurență neloială iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competență profesională.

Art. 85 Imaginea profesiei

- (1) Relațiile între consilierii juridici se bazează pe respect reciproc și buna credință pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.
- (2) Consilierul juridic trebuie să promoveze prin comportamentul său în orice circumstanțe o imagine favorabilă profesiei sale. În acest sens consilierul juridic va conștientiza consecințele posibile ale comportamentului său profesional și ale actelor îndeplinite în exercitarea profesiei.

- (3) Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizează prin asigurarea unei prestații de calitate.
- (4) Exercitarea profesiei de consilier impune obligația de lărgire a orizonturilor cunoașterii profesionale.
- (5) Consilierul juridic este obligat să-și desfășoare cu maximă atenție activitatea profesională și să dea dovedă de cinstă și corectitudine în orice circumstanțe.
- (6) Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentanților profesiei de consilier juridic.
- (7) Perfecționarea continuă a profesiei de consilier juridic va fi asigurată prin fixarea și respectarea unor obiective clare, în concordanță cu tendințele generale de dezvoltare ale societății. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici și se respectă ca atare.
- (8) Celeritatea acțiunilor consilierului juridic este esențială pentru activitatea acestuia, asigurând îndeplinirea în condiții optime a sarcinilor încredințate. Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegilor pentru menținerea unui climat de legalitate și profesionalism în domeniu.

CAPITOLUL XII REGLEMENTĂRI SPECIFICE PERSONALULUI CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA DE CONTROL FINANCIAR PREVENTIV

Art. 86 - Exercitarea atribuțiilor de control finanțier preventiv de către persoanele desemnate se realizează pe baza următoarelor principii:

a) **Competența profesională.** Persoana desemnată să exercite controlul finanțier preventive propriu trebuie să cunoască și să aplique cu consecvență și fermitate prevederile legale în domeniu, asigurând legalitatea și regularitatea proiectelor de operațiuni ce fac obiectul vizei, precum și încadrarea acestora în limitele creditelor bugetare sau ale creditelor de angajament. În acest scop, aceasta are obligația să cunoască în permanență toate reglementările legale specifice domeniului în care își exercită atribuțiile de acordare a vizei de control finanțier preventiv propriu.

b) **Independența decizională** în condițiile separării atribuțiilor. Persoana desemnată să exercite controlul finanțier preventiv propriu este independentă în luarea deciziilor și acesteia nu i se poate impune în nici un fel acordarea sau refuzul vizei de control finanțier preventiv propriu. Pentru actele sale, întreprinse cu bună-credință, în exercițiul atribuțiilor sale și în limita acestora, cu respectarea prevederilor legale, persoana respectivă nu poate fi sancționată sau schimbată din această activitate. Conducerea entității publice în care se exercită activitatea de control finanțier preventiv propriu este obligată să ia măsurile necesare pentru separarea atribuțiilor de aprobat, efectuare și control al operațiunilor, astfel încât acestea să fie încredințate unor personae străine.

c) **Obiectivitate.** În exercitarea activității de control finanțier preventiv propriu și, mai ales, în luarea deciziei de a acorda sau respinge viza, persoana desemnată trebuie să verifice sistematic și temeinic proiectele de operațiuni, să nu cedeze unor prejudecăți, presiuni sau influențe ce i-ar putea afecta aprecierea corectă a acestora, să dea dovedă de imparțialitate, să aibă o atitudine neutră, lipsită de subiectivism.

d) **Conduita morală.** Persoana desemnată cu exercitarea activității de control finanțier preventiv propriu trebuie să fie de o probitate morală recunoscută, să aibă o conduită corectă, să dea dovedă de comportare profesională ireproșabilă, la nivelul celor mai înalte standarde. Aceasta trebuie să aibă o comportare demnă de societate, să-și desfășoare activitatea astfel încât să aibă o bună reputație.

e) **Confidențialitate.** Persoana desemnată să exercite activitatea de control finanțier preventiv propriu este obligată să păstreze secretul de stat, secretul de serviciu, după caz, în legătură cu conținutul proiectelor de operațiuni care fac obiectul vizei, să nu divulge în nici un fel informațiile unei terțe persoane, cu excepția cazurilor în care este autorizată în mod expres de către cei în drept sau în situația în care furnizarea informației reprezintă o obligație legală sau profesională.

f) **Incompatibilitate.** Nu pot fi desemnate să exercite activitate de control finanțier preventiv propriu persoanele aflate în curs de urmărire penală, de judecată sau care au fost condamnate pentru fapte privitoare la abuz în serviciu, fals, uz de fals, înșelăciune, dare sau luare de mită și alte infracțiuni prin care au produs daune patrimoniului persoanelor fizice sau juridice.

Dacă în cazul urmăririi penale, al judecății sau după condamnare a intervenit amnistia, persoana în

cauză nu poate să fie desemnată pentru exercitarea activității de control finanțiar preventiv propriu timp de doi ani de la data aplicării amnistiei. Persoana căreia i s-au suspendat condiționat executarea pedepsei nu poate să exerce această activitate în cursul termenului de încercare și pe parcursul a doi ani de la expirarea acestui termen.

CAPITOLUL XIII DISPOZIȚII FINALE

- (1) Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită etică constituie abatere și atrage răspunderea disciplinară a personalului contractual, în condițiile legii, care nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială.
- (2) Comisiile interne cu atribuții disciplinare au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii 53/2003, cu modificările și completările ulterioare.
- (3) În cazurile în care faptele săvârșite intrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.
- (4) Personalul contractual răspunde patrimonial, potrivit legii, în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduță profesională, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.
- (5) Pentru informarea cetățenilor se va asigura afișarea codului de conduită pe site-ul oficial al spitalului.
- (6) Prezentul cod intră în vigoare de la data aprobării prezentului Cod de conduită.

APROBAT DE COMITETUL DIRECTOR AL SPITALULUI CLINIC DE OBSTETRICĂ GINECOLOGIE "PROF. DR. PANAIT SÎRBU"

MANAGER

Dr. Marcel Ovidiu MOISA

DIRECTOR MEDICAL

Dr. Dinu Florin ALBU

DIRECTOR FINANCIAR CONTABIL

Ec. Dorina LUNGU